

2015 Advent

WALDORF ÉJSZAK - GÖDÖLLŐ

Dióhéj

Tartalom

Forgács Erzsébet Beköszöntő	Sorskövetés A 2011-ben érettségizett osztály
Visszatekintés Képníport	Hatodikos írások A Toldi-epocha keretében
Forgács Erzsébet Külső fény és belső ragyogás	7. osztály Felfedezések epocha
Csepi Szilvia Bothmer-gimnasztika 2. rész	Dévényi Péter Más időben
Dornachi beszámoló 2. rész A kisgyermek mozgás- és játékfejlődése	Kőhalmi Adél Waldorfbazár Stuttgartban
Györgypál Ildikó Toldi, a hős útja	Farkas Boglárka Interjú Laurán Ápolkával
Kuntz Orsolya fordítása Híd, melyet az egymás iránti érdeklődés épít	Klarinét siker és Euritmia
Ruszkay Andrea és Kőhalmi Ákos Gondolatok Christoph Wiechert elődása kapcsán	Kőhalmi Ákos Filmajánló
Fülöp Hajnalka és Skarka Cécília fordítása Nemcsak süteményt sütünk	Ujcsek Blanka és Tari Henriette Ajánlások az iskolai könyvtárból
A tanári konferencia levele a szülőknek	Horváth Györgyi Emésztésünkre!
Kecskés Judit Interjú Mincsik Istvánnal	Kuntz Orsolya Adventi könyv
Új családok bemutatkozása A Kristóf család	Demeter Krisztina Kézműves oldal
	Skarka Cécília összeállítása
	Waldorf iskolai körkép 2. rész, Veresegyház

BEKÖSZÖNTŐ

Az év a maga 365 napjával felfogható egyfajta Krisztus-metáforaként, hisz egy teljes világmindenséget foglal magába, amit a fény rendez. Így liturgikus szempontból advent első vasárnapja a fény várásával egy új évkezdést is lehetne. Ám ehhez előbb fel kell ismernünk, hogy hitjén vagyunk a fénynek, s a sötétség magányos tévelygőiként a ránk nehezedő elhagyatottság érzésével kell megtalálnunk a fényt a sötétben. Mert a Föld első karácsonya óta saját individuális Énünk már képes az isteni Énhez kapcsolódni, és átélni a Világ-Énhez tartozás örömét.

„Ma annak van itt az ideje, hogy megtaláljuk az utat Michael ünnepétől a mélységes karácsony ünnepéhez, de ebben a szellemi napkeltének is ott kell lennie. Sohasem találunk ezt az utat, ha földi kibontakozásunk során azt az illúziót táplálnánk, hogy a külső életben, a külső, földi civilizációban ma a fény uralkodik. Adjuk át magunkat annak az igazságnak, hogy itt a sötétség honol, és ebben kell megkeresnünk azt a fényt, amelyet Krisztus akart Jézus révén a világba hozni. A pásztorok, a napkeleti mágusok egykor áhítatosan keresték karácsony éjszakáján a jászolhoz vezető utat. Mi is kövessük azokat a nyomokat, amelyek egyre világosabban olvashatóak ki az ember lényéből, és akkor ismét megünnepelehetjük a szent éjszakán Krisztus titkát! De ezt csak akkor ünnepelehetjük meg, ha a sötétben meg akarjuk keresni a fényt. Ha tényleg törekszünk arra, hogy bensőséges hangulattal, intenzív akaraterővel találjunk rá a szellem világosságára a valóban létező sötétségben, akkor az úgy fog ragyogni, ahogy a Jézus születését hirdető csillagok ragyogtak a pásztoroknak, és a mágusoknak a nagy szent éjszakán. Tanuljuk meg az emberiség történelmi folyamatába illeszteni ezt a karácsonyi gondolatot! Nem szabad a karácsony gondolatát konvencionális, évenként megélt ünneppé tennünk, hogy ragyogjon, mint a Betlehemi Csillag!” (Rudolf Steiner)

Forgács Erzsébet

VISSZATEKINTŐ MIHÁLY NAP

M ÁRTON NAP

BAZÁR

ADVENTI KERT

PEDAGÓGIA ÉS MŰVÉSZET

Külső fény és belső ragyogás

*„Fölöttünk csengőn, tisztán énekel az ég
s az újszülött rügyező ágakkal
lángot rak a fázó homlokok mögé.”
Józs ef Attika*

Az emberi gondolkodás kezdete óta Istent a fénnel azonosítják. Ez vonatkozik Jézus-Krisztusra is, aki az Újtestamentumban így szól önmagáról: „Én vagyok a világ világossága.”

A Biblia három „napot” szán arra, hogy a negyedikén Isten megteremtse a Napot és a Holdat. Eszerint a világosságnak egy Naptól és Holdtól független ideje is van, amikor a lét valamiféle pulzálásáról van szó. És Isten azért teremti meg a Napot és a Holdat, hogy ezek határozzák meg az ünnepeket, a hétköznapiakat és az éveket. Tehát az ünnep és a fény kapcsolata ősi. Ünnepeinkhez meghatározott szertartások kötődnek. Jankovics Marcell megfogalmazásában a szertartás a megállíthatatlanul változó, elfolyó időnek, témek szilárd formát ad, ami tagadja a változást és elmúlást. „A szertartásban ragadható meg az egyén törekvése is, amely a világba való kivetettség objektív kényszerével szemben megteremti a szubjektív kényszerítettség élményét. A szertartással kimerevithető, lelassítható és felgyorsítható az idő, korlátozható és kiterjeszthető a tér.” (Mórotz, 1994.)

Tehát „az emberré váláshoz vezető út fordulópontja nem a munka, nem is a tűz vagy a kerék felfedezése volt, hanem annak fölismerése, hogy az ember megtervezze tennivalóit, és értelmet is adjon cselekedeteinek, és ne csak máról holnapra éljen, mint az állatok. Valóban, ünneplésre méltó felfedezés ez!” A rítus persze nem örömnem csupán, hanem, ahogy Mórotz írja, olyasféle szerepet tölt be az elfolyó időben, mint a régi órák időmúlását jelző, egyben időt szakaszoló, egy-egy pillanatra megállító ünnepélyes kongása.

A régi ember a naptár fordulópontjait, a napfordulók és napéjegyenlőségek idejét, a holdtöltéket és holdújulásokat, évszak- és napszakhatárokat kapuk küszöbéhez hasonlította.

Karácsony szavunk eredete is visszavezethető a szláv „korcun”-ra, melynek jelentése átlépést, fordulót jelöl, utalva a téli napfordulóra.

Ezek a fordulópontok, küszöbök az emberiség és az egyén Én-fejlődését szolgálják, hisz azért, hogy ünneplünk, hitvallást teszünk egy magasabb rendű, egy transzcendens létező mellett. A vallás, a religio éppen ezt az újra összekötődést jelenti. Így válik érthetővé, hogy a fény miként kapcsolódik az Énhez. Az emberi Én a fényben, az isteni fény pedig az Énben él. Ezt az ÉN-FÉNY-ISTEN minőséget mutatja be Gellért Ferenc, amikor azt elemzi, hogy a magyar és néhány más nyelv miként foglalja magába az én és a fény közös eredetét.

Magyarul: ÉN a FÉNY-ben: f-ÉN-y

Németül: ICH a LICHT-ben: I-ICH-t

Angolul: I a LIGHT-ban

Lengyelül: JA a SWIATLO-ban

Láthatjuk, hogy a fénynek ez a kettőstermészete (külső és belső, illetve élettani és lélektani) rávetíthető az egész évkörre.

Ha a Mihály-nap utáni első kijelölt küszöböt vizsgáljuk az Én-nek a fényhez való viszonyában, akkor a Márton-ünnep egészen különös hangsúlyt kap. Fabrizio Venturini az Erziehungskunst (2012. nov.) pedagógiai rovatában figyelemreméltó írásában éppen a lampionos felvonulás szimbólumainak jelentőségét elemzi mint az „áttetsző, átlátszó burokban, köntösben” megmutatkozó Én képét. „Ha az időszak viszonyait nem a sötétség, a komorság jellemezné, nem volna szükség a „felvilágosításra”. Ha az Én a hideg szélben, ebben a szociálisan nélkülöző világban nem fagyoskodna, akkor nem volna szüksége védelmező burokra.

A materiálisan megjelenő külső által gyakorolhatunk egy szimbolikus belső tartást. Aki gyermekként lámpáskát visz maga előtt, előkészíti magát arra, hogy belsőleg is fényhordozóvá váljon. Aki gyermekként olyan előképet élhet meg, hogy lehetséges saját, belső akaratból, szabadon elhatározni, hogy segítünk a rászorulókon, az talán maga is úgy dönt, hogy irgalmat, könyörületet gyakorol tetteiben is, és nem pusztán csak a szavak szintjén.

Szabolcs Barnabás VII. osztály

A gyerekek, akik azt éneklik: „Ott fönt ragyognak a csillagok, és itt lent világítunk mi” – nem az emberlétünk mélységeit értik meg azzal, hogy fényt visznek a sötétségbe?

Az ember mint „fényhordozó”, ahogy Nietzsche ezt az „Eccoe homo” című költeményében írja:

„Úgy van! Tudom, honnét jöttem!
Telhetetlen láng-gyönyörben égek,
izzok, pusztulok. Fény lesz mind,
amihez érek, szén, amiből már nem
kérek: úgy van, úgy van, láng vagyok!”
(Szabó Lőrinc ford.)

Schillerrel elmondhatnánk: a „földi Én” (gyerek) viszi a „szellemi Ént” (lángot) maga előtt. „Minden ember mint egyén magában hordoz egy tiszta, ideális embert, mellyel ittlétének nagy feladatai összhangban vannak, minden változásában is egy megváltozhatatlan egységben.” (Levelek az ember esztétikai neveléséről)

Így válhat egy egyszerű gyermekdal: „A lámpácskámmal megyek én, s a lámpa jön velem...” – életmottóvá. Az ember hordozza a célt, melyet követni akar. A lámpa fénye belső vezérlőcsillagunkká válik. Megejtő látvány nézni a gyermekeket, amint a saját „Én-fényüket” viszik maguk előtt. Az ember nem tudja eldönteni, hogy vajon a gyermek viszi-e a fényt, vagy az előtte lévő fényt követi-e? Nem ugyanígy van ez az életben az ideálokkal is?

A „lámpafény-Én” az ember ideális énjét szimbolizálja, amely a világgal és a kozmosszal van összekötve. Nap, Hold és a csillagok jelennek meg a lámpácskáiban, melyeket „csillagpályájukon” hordozva hasonlóan érzünk a kozmikus körforgásukhoz. Ez a szférák harmóniája, ezért kell énekszóval kísérni a fecsegés helyett!

Az Én-láng minden emberben a szellemileg elsötétülő világ tapasztalása azáltal, hogy a sötétség hatalmai ki akarják oltani. Ezért óvni, védelmezni kell, emiatt van szüksége a beburkoló „palástra”. De ez a burok nem fedheti el az

Dobos András VII. osztály

Én ragyogását; átlátszó, áttetsző, transzparens kell, hogy legyen. Meg kell szabadulni minden földi, ego-centrikus érdektől, hogy az önzetlenség számára át tudjon sugározni az Én. Ezért kell a lelkünket átvilágítani.

A gyermekek által akvarellal megfestett lámpácska „palástja” úgy lesz sejtelmesen átlátszó, hogy átkenik olajjal is. Az olaj „folyékony naparany”.

A szimbólumok mélységei szigorúan kötődnek az eredeti, hamisítatlan szokásokhoz, és az ünnep motívumai fogják át ezeket. A fény várása a sötétben jól ismert mihályi kép. Hordozása, meggyújtása már a karácsonyra mutat, míg a „naparannyal” való bekenése kifejezett Háromkirályok-motívum. Mert egyetlen ünnep sem áll önmagában! A megismerésben, együttérzésben és tettekben mutatkozik meg példaképszerűen az Én.

Márton látja a hajléktalan, fagyoskodó, szegény rászorultat, aki a „sötétségben” ül, és kész arra, hogy lehajoljon a „magas lóról”, hogy önmaga védelmező „tulajdonát”, a köpönyegét megfelezze és odaajándékozza. Belátás, megértés, odafordulás, törődés, figyelem és ajándékozás: mind a szabad Én gesztusai. Egy Én, aki nem ismeri föl a legszegényebben az embertestvért, aki „lefelé” nem tud gesztust tenni, az nem alakította ki saját köpönyeg-burkát. Felismerés, együttérzés és önálló cselekvés összetartoznak. A hármasság egységében a példaként szolgáló Én nyilvánul meg.

Látható, hogy a Szent Márton időszak bevezet valamit, ami a karácsonyi távlatokig visz. Az adventi hetek alatt még tovább kell fejlesztenünk a Mártontól tanultakat, hogy az egyre növekvő sötétségben helytálljunk. A lehető legnagyobb lelki tisztulás és fejlődés célja lebeg a szemünk előtt. A négy kardinális erény (Igazságosság, Mértékletesség, Bátorság, Bölcsesség) gyakorlása is segíti az adventi négy hét tudatos és helyes átélését, hogy megszülessen bennünk karácsonykor a magasabb Én, a fénylő Szellemi Nap:

KRISZTUS!

Forgács Erzsébet

BOTHMER-GIMNASZTIKA 2. RÉSZ

Hogyan segíti a Bothmer-gimnasztika a gyermekeket abban, hogy a testükben jól, otthon érezzék magukat?

Hogyan segíti őket azon az úton, amelynek során lassan urává válnak a testüknek, „belenőnek” a testükbe?

Harmadik osztályban a gyerekek együtt játszanak a tanítójukkal, a játékok egyszerűek, könnyen érthetőek. Főleg körjátékokat játszanak. Bothmer első körjátéka így kezdődik: „Mi jövünk, mi jövünk...” Ebben az időszakban a tanító kellemes, meleg környezetet akar teremteni a gyermek teste számára. Ebben a melegségben segíti őt abban, hogy átélje: ez az ő teste. Harmadik osztályban a Melegség a kulcsszó.

Negyedik osztályban a harmadikos biztonságérzetre építünk, de a kihívás is megjelenik a mozgásban. A többes szám első személy helyett azt mondom: „Én egyenesen állok, jobbra fordulok, lassan sétálok, gyorsan megyek, futok és szöklökenek és csendben megérkezem...” Sok játékban (Mormoták-musztángok, Piros-zöld fogó, Varázslók, törpék, óriások stb.) van egy pillanat, amikor dönteni kell; ilyenkor egy pillanatra a légzés szinte megáll. Üldöznöm kell vagy menekülnöm?

A döntéskor egy nagy lélegzetvétellel indul el az úton. Mint a születéskor, ezzel a lélegzetvétellel indul a nagy felébredés, maga az élet. Melegség a harmadik osztályban és negyedikben jön a légzésen, belégzésen keresztül az ébredés.

A negyedikes kor a légzésről szól.

Ötödik osztályban még mindig megvan bennük a gyermekkori könnyed érzése, de ugyanakkor előretékeltenek a kamaszkor felé. Megjelenik a nehézség, de még nem kamaszok. Ne essünk abba a hibába, hogy úgy kezeljük őket, mintha már azok lennének! A játékokban megmarad még a könnyedség, játékoság, de behozzuk már a sportok bizonyos elemeit is.

A két Bothmer-gyakorlatban: a Könnyű ütemben és a Nehéz ütemben is ez jelenik meg – játszunk a könnyűséggel és a nehézséggel. A vér a kulcsszó ebben a korszakban. A vér, ami nem légnemű, de nem is szilárd. Kapcsolatban van a levegővel a légzésen keresztül, és az izmokkal is, amelyek már szilárdak. A Könnyű ütem inkább a légzéssel, a könnyűséggel, a Nehéz ütem az izmokkal, a nehézséggel dolgozik.

Hatodik osztályban az izmok szemmel láthatóan átalakulnak, más lesz a formájuk. A tevékenységeknek is sokkal fizikaibbá kell válniuk. Már képesek arra, hogy megtartsák saját súlyukat, felhúzzák magukat a kötélén, megtanulnak kézen állni. A kidobós játékokban a tér minden irányába figyelniük kell. A labda jön feljűk, megűti űket. És ez az érzés felébresztű. Abban segíti űket minden, hogy felébredjenek, az élet rájuk vár. Ebben az évbűn az izom a kulcsszó.

A hetedik osztály már a kamaszkor eleje. Nagyon sok fizikai változás történik a testükben.

Egyre kevésbé gyerekek, egyre inkább kinéznek a világba, egyre több dolgot vesznek észre. Ez még csak a kamaszkor eleje, nincs még meg az a súly, mint nyolcadikban, de már nagyon messze vannak az ötödikes könnyűségtől. Az izmaik megerősödtek, és nagyon közel vannak a kamaszkor sűrűjéhez. Most az inakon és a szalagokon van a figyelem. A vér ezekben sokkal kevesebb, mint az izmokban.

Nyelcadikban egyre nehezebbé válik a testük és ezzel együtt az élet is számukra. Sokan hordanak fekete ruhát, szeretnek egyedül lenni a szobájukban, ott is mindent elsötétítenek. Ez az életük egyik legnehezebb szakasza fizikailag és érzelmileg egyaránt. Egyre inkább benne élnek a testükben. A csontjaikban élnek. Először élük át, mi is az a halandóság.

A melegség, levegő, vér, izmok, inak, szalagok után végül elérkeztünk a csontokhoz, amely a legfizikaibb bennünk. Amikor ebben a korban vannak, minden olyan nehéz, úgy érzik, kevesen értik meg őket. De van reménysugár. A csontokban keletkeznek a vörösvértestek, tulajdonképpen a vér.

Elképzelhetjük ezt az utat úgy, mintha egy spirálban befelé haladnánk, és így jutnánk el a kamaszkornak erre a pontjára. Ebből a mélypontból fognak azután kimozdulni. Innen indul el a felnövekvő ember a felnőttkor felé, megint csak spirálban haladva.

Schiszlerné Csepi Szilvia

AZ ÉLET A HALÁL ÉS EGY ÚJ SZÜLETÉS KÖZÖTT A KOZMIKUS VALÓSÁG VISZONYLATÁBAN JÁRNI, BESZÉLNI, GONDOLKODNI TANULÁS

A kisgyermek mozgás- és játékejlődése – dornachi beszámoló, 2. rész

Aki az emberi természetet meg akarja ismerni, annak mindenekelőtt az élet első hónapjaiban, vagy akár az első éveiben is meg kell figyelnie az embert. Fejlődése során az ember először négykézláb mászik, és hatalmas erőfeszítést igényel, hogy ebből a négykézláb állásból megtörténhessen a felegyenesedés: ebből az áldozatos odaforulásból, a nehézség ellenében történik meg a vertikális tartás fölvétele és megtartása.

A beszédet is először el kell sajátítani. Még nem tartunk ott, hogy emlékezzünk arra, hogyan tettük meg az első erőfeszítéseket a felegyenesedés irányába, és éppen ennyire kevésbé vagyunk képesek emlékezni az első mozdulatainkra és gesztusainkra is, vagy hogy miként tanultunk meg beszélni, és hogyan sikerült kiejtenünk az első szavakat. A harmadik a gondolkodás maga, hiszen ez már előfeltétele az emlékezetnek.

Az emlékezetet csak addig az időig megy vissza, amikor már tudunk gondolkodni, ennél távolabbi időre nem.

Kérdés: Ki vagy mi az indító ebben a járni, beszélni és gondolkodni tanulásban? Ez a valóságos Én!

Kérdés: De mit tesz ez az igazi, valóságos Én?

Az embernek kezdetektől fogva az van elrendelve, hogy felegyenesedve járjon, hogy beszéljen, és hogy gondolkodjon. De ez nem történt egyidejűleg és simán, azonnal, hogy úgynevezett földi emberként jelenjen meg. Ezen fokról fokra kellett áthaladnia.

Kérdés: Mégis mi az, ami leginkább készen van és kialakult a születés előtt és után, mikor az ember belép az életbe?

Ez az emberfő, a fejünk. Ez az, ami alapjában véve mint egy fizikai szerv némi kivethető tagoltságot képez már az embrionális szakaszban is. A külső forma (a testnél) még tulajdonképpen nem kiemelkedő; először önmagának kell a saját meghatározott formájába belehaladni. Ennek az az alapja, hogy semmi esetre sem ugyanolyan módon van minden szerv az emberben a magasabb hierarchiáktól, a Forma Szellemeitől átszőve, áthatva, hanem a különböző tagok eltérő módon (állatövi hatás).

„Kompetens, de jó kapcsolati tapasztalatoktól függő, kompetens, de a szülőkkel való párbeszédre utaló magatartás által válik az emberi csecsemő a hangképzés területén auditív észlelési képességével, hangig utánnézéssel alkalmassá arra, hogy megszülessen a tanulási, gondolkodási és integrációképessége a kommunikatív kompetenciákkal, melyeknek ez a sajátos kombinációja egyedülálló a természetben.”(Mechtild Papousek)

Mozdulatok és gesztusok a játékokban és a beszédet megelőző kommunikációként

Először a születés utáni hatodik hónapban éri el a gyermek azt a képességet, hogy követni tudja a szülők tekintetének irányát és gesztusait. Apránként jön el az az állapot, hogy a szülők észlelt gesztusait utánozza, és magától, a saját hangjának és testének gesztusaival érdeklődésének tárgyára irányítsa a szülők figyelmét. A gyermek hason vagy oldalt fekszik, még teljességgel átadottan a nehézségi erőnek, a horizontálisnak. Erre az életszakaszra a fogás, a tárgyak megragadásának gesztusai nyomják rá a bélyegüket. A saját testének megragadása, a szülőkhöz, aztán a közvetlen környezethez való kapcsolat, a közeli látótérben a gurulás, mászás közben például.

A megértésben a játék mozdulatai jelentik a világ első felfogását, mégpedig szinte robbanásszerű változást mutatva a felegyenesedett tartás, a vertikális irány megjelenésével. Ez pedig ismét visszahat a mozgásra, a gesztusokra, és természetesen a játék formáira is. Megváltozik a fényhez való viszony, alakul a beszéd: valami fölfelé húzza a gyermeket, hogy megtartsa magát szigorúan a világban. Ennek a fontos fejlődési fázisnak a gesztusrendszerét jellemzi például, amikor a kisgyermek örömmel csapkodja, ütögeti az asztalt az egyik kezével, miközben a másikkal belekapaszkodik, hogy megtartsa őt egyenesen a világban. Ezt követi a járás, a világba való elindulás, amely egy jelentős „lépés” a gondolkodás tanulásában, és ami ismét csak kifejezést nyer a játék formáiban, mozgásrendszerében.

„A gyermek első életszakaszában egymással küzd a benne élő szellem, amikor felegyenesedett, és a benne rejlő szellem, amikor legyőzi a nehézségi erőt, még ha csak fejletlenül nyugszik is benne a beszéd és a gondolkodás képessége.”

Kérdés: Milyen szellemi hatásról van itt szó az ember földi életének első időszakában?

„... az ember törekvése szerint, mely valódi Én-jét megalkotta, ami a gondolkodást, beszédet és a vertikális tartást adta neki, úgymond beágyazódott abba a szférába, ahol a Forma Szellemelek, az Exusiák élnek. Ezek a Forma Szellemelek, akiket a Biblia Elohimoknak is nevez, ők azok, akiktől valóságosan éppen az emberi forma származik, és éppen az a forma, melyben az emberi Én természetes módon benne él, és kifejezi önmagát az első hónapokban és éveken.”

„Hiszen a gyermek azt, amit tevékenységébe ültet át, a saját természetéből kiindulva akarja kifejleszteni, a saját emberi életéből kiindulva. A játék belülről kifelé hat, a munka kívülről befelé.” (Steiner)

Forgács Erzsébet

TOLDI, A HŐS ÚTJA

A népmesékben és az igazán ihletett művekben az a közös, hogy a lélek mélyebb rezdüléseit hordozzák. Egy fejlődési utat jár be a főhős, példát mutatva mindannyiunknak. Szükségünk van hősökre, példaképekre, olyanokra, akik hasonló helyzetből indulva, küzdelmekkel és fájdalokkal teli próbatételeken keresztül eljutottak oda, ahol mi is lenni szeretnénk. Nekik sikerült. Ők a mi jelzőfényeink.

Toldi a hős útját járja be. Egy személyiség sors története, belső útja, felemelkedése és saját erejének megtalálása bontakozik ki előttünk. A történet elején egy vágyakkal teli lélek áll előttünk, aki érzi, hogy nagy dolgokra hivatott. Sajnos környezete nem osztozik ebben a felismerésben. „Parasztként” éli életét, miközben vitézségre termett. Ismerős képlet. Ez a belső feszültség elégedetlenné teszi. Puskaporos hordóként már csak a szikrára vár, a lehetőségre, hogy megmutathassa mindazt, ami benne rejlik.

Saját erejéből nem tud elszakadni a szülői háztól, éretlensége visszahúzza, bár ő maga éppen környezetét vádolja sikertelenségeért. Ez is ismerős. Egy külső történés (isteni beavatkozás) indítja el útján: álmai, vágyai váratlanul testet öltenek: egy seregnyi vitézzel találkozik. A velük való ütközés kimozdítja holtpontra jutott életéből. Le kell ráznia a szülői ház, a múlt biztonságát és meg kell találnia a saját erejét, az önálló ÉN-erőt. Ez a Toldi központi gondolata. Ez minden sors történeti regény központi gondolata.

Arany János nagyon szépen végigvezeti az olvasót ezen a folyamaton. Együtt küzdünk a főhőssel, ki saját belső farkasait (asztrális erőit) győzi le, majd hullámozó érzelmeit, dühét, haragját, bikaerejét a jó szolgálatába állítja. Végül az önzetlenség és alázat erényét kimunkálva magában, célba ér.

A hősnek nemcsak külső, hanem belső utazáson is részt kell vennie, különben elbukik. Át kell alakulnia, a külső események csak hozzásegítik ehhez. Meg kell találnia belső erejének forrását, e nélkül a saját erő nélkül nem tud vitézzé válni.

A 12-13 éves gyerek lelki fejlődésének útja is rokon ezzel a folyamattal: hogyan tudom, eltávolodva az örökletes erőktől (szülői ház) megtalálni a saját hangomat, feladatomat a világban? Ez a hosszú folyamat, mely az egész ifjúkora végigkíséri, itt kezdődik el. A leválás fájdalokkal és sok küzdelemmel jár, a saját tér kialakítása sok összezőrdüléssel, ütközéssel indul, míg szépen kicsiszolódik a „ki vagyok Én?” gyémántja. A fiatalnak rá kell találnia saját hangjára, helyére, igazi lovaggá kell válnia. Ehhez szüksége van a környezete segítségére, hogy legyen

kivel ütközzön a saját határai megtapasztalásához, hogy legyenek követhető példái, próbatételei, sikerei és kudarcai, erőfeszítései. Ezekben segíthetnénk gyermekeinket. Mint minden ihletett műben, a Toldiban is végigkövethetünk egy szerkezeti rendet, amely a felső világ (kozmosz) tizenkettesére épül. Az égi világ tükröképe érzékelhető itt is.

A 12 énekre tagoltság már utal a zodiákus 12 jegyére és az egymással szemben lévő ének páros összekapcsolása megerősíti ezt a szerkezetet.

Az 1. énekben már utalás történik a 7. ének helyszínére, Budára. Itt maga a főhős mutat át a túloldalra, petrencés rúddal a kezében.

A 2. és 8. ének központi témája György és Miklós vetélkedése az anyagi javakért.

A 3. ének bikaerejét, az indulatból elvetett malomkövet Miklósnak a 9. ének elszabadult bikájában sikerül megfékeznie.

A 4. és 10. énekben Bencén keresztül érkezik segítség a szülői háztól, mely először visszahúzza, másodszor már előresegíti főhősünket. Az előrelépés azért lehetséges, mert közben megtörtént egy belső fejlődés, így már előre bír tekinteni, nem húzzák vissza a múlt erői.

Az 5. ének farkasai a 11. énekben cseh bajnokká változnak. A két fontos viadal Miklós életében (egy belső és egy külső küzdelem) szintén bizonyos erények megszerzéséhez elengedhetetlen.

Végül a 6. ének éjszakai temetői jelenete szép ellenpólust kap a 12. ének királyi udvarának fényes, dicső, napszerű feltámadásában. Itt szépen megmutatkozik a teremtett világ rendje.

A teret a 12 ének, a zodiákus jelöli ki, míg az időt a 7 nap (a 7 archaikus bolygó) adja. Ebben a teremtett világban kell boldogulnia a főhősnek. Rengeteg finomság, zeneiség és képi megformálás van ebben a műben szerkezetét, verselését, költői képeit tekintve. Igazi csemege. Abból is látszik nagysága, hogy minden korosztálynak tud újdonsággal szolgálni, attól függően, hogy igazsága mely rétegeit fészegeti az ember.

Hát, ezért is jó klasszikusokat olvasni!

Kiss Napsugár VI. osztály

Györgypál Ildikó

DIÓBÉL

Alaposabb olvasóink már észrevehették, hogy a Dióhéj oldalain időről időre megpróbálunk egy-egy, a közösséget foglalkoztató témára jobban fókuszálni. A korábbi újságokban ilyen volt pl. a média és a mozgás.

Ebben a számban egy olyan témát emelünk ki, amely egy Waldorf-intézmény mindennapjaiban, működtetésében az egyik legmeghatározóbb: a szülők és pedagógusok közötti együttműködés. Az iskola alapításakor, illetve korábbi válságos időszakában az összefogás, a közös cél érdekében történő, együttműködésen alapuló munka természetesen adódott a helyzetekből. Amikor együtt kell tenni a túlélésért, olyankor kevesebb idő adódik az elemzésre. Nyugodtabb időszakokban azonban elgondolkodhatunk azon, hogy vajon hogyan is csináljuk mi ezt. Ilyenkor van időnk és lehetőségünk arra, hogy rátekintsünk – akár önkritikát is gyakorolva –, valóban jól tudunk-e együttműködni, ill. hogyan is lehetne még továbbfejleszteni, javítani ezt az együttműködést annak érdekében, hogyha ismét jön egy, a Waldorf-iskola életében elkerülhetetlen krízis, akkor újra és újra legyen honnan erőt meríteni.

És talán még ennél is fontosabb az a cél, hogy a mindennapokban is folyamatosan egymást tudjuk segíteni és valóban együttműködő partnerekké tudjunk válni mi mindannyian: szülők és tanárok. Ehhez meg kell egymást jobban ismernünk, bízunk és hinnünk kell a másokban, nyitottnak és elfogadónak kell lennünk még azokban a helyzetekben is, amikor nem értünk egyet. Ha ráérzünk erre, és egy-egy nehezebb helyzetben, komolyabb vitában is sikerül az egónkon, a saját pillanatnyi véleményünkön, érzéseinken felülemelkedve empatikusan, a „másik fél” szempontjait, motivációit, gondolkodásmódját jobban megérteni, akkor már nagyon fontos lépést tettünk előre.

Most van időnk és lehetőségünk az alapos és nyugodt építkezésre, amelyet a szervezettefejlesztési folyamat keretében is igyekszünk megtenni. Nem véletlen, hogy a VTK és a vezetőség is első közösen feltörendő diónak éppen ezt a témát, a szülők és pedagógusok együttműködését választotta. Nyár eleje óta négy munkacsoportban – évközi folyamatos kapcsolattartás, visszajelzések; szülői estek; szülői kisokos készítése; konfliktuskezelés – dolgozunk azon, hogy ez az együttműködés a gyerekeink érdekében, ill. az iskola működtetéséért minél jobbá válhasson. Bízunk benne, hogy ez a közös munka egyre több kisebb-nagyobb dologban érezteti már most is, és a későbbiekben is majd a hatását.

Az alábbi fordításokkal, véleményekkel, írásokkal is ehhez szeretnénk hozzájárulni, és mindenkit arra biztatunk ezúton is, hogy legyen aktív és tevékeny, formáló résztvevője ennek az együttműködésnek.

HÍD, MELYET AZ EGYMÁS IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS ÉPÍT — SZÜLŐK ÉS TANÁROK

Christoph Wiechert hosszú évekig a dornachi székhelyű Goetheanum Szabad Szellemtudományi Főiskola pedagógiai szekciójának vezetőjeként dolgozott. Az alábbiakban gyakorlati tanácsokat ad számunkra az olykor feszültséggel teli szülő-tanárviszony alakításához.

Amikor sok évvel ezelőtt Bernard Lievegoed orvost és gyógypedagógust arról kérdezték, milyennek kell lennie a tanárok és szülők közötti gyümölcsöző együttműködésnek, akkor kollégáinak az „arany háromszöget” vázolta fel. A háromszög felső csúcsa jelenti a diákokat, a jobb alsó a tanárokat, a bal pedig a szülőket.

Csupán akkor jöhet létre pedagógiai szempontból gyümölcsöző együttműködés, ha e háromszög mindhárom oldala zavartalanul működik. Ha az összekötő vonalnak akár csak az egyike is megsérül, akkor az egész pedagógiai folyamat zavart szenved. Akinek bármiféle köze van iskolához vagy neveléshez, azonnal belátja a képizagságát.

Kiss Gergely IV. osztály

Melyek tehát a szülők és tanárok hasznos együttműködésének feltételei? Nyilvánvaló, hogy a szülők mindig másodkézből szereznek tudomást arról, hogy mi történik az iskolában, a tanórákon. Ezért fontos, hogy olyan pedagógiai munkát folytassunk, ahol az ajtók nyitva állnak. Szülők és tanártársaink bejelentés nélkül jöhessenek az osztályterembe és jelen lehessenek a tanítás egy részén.

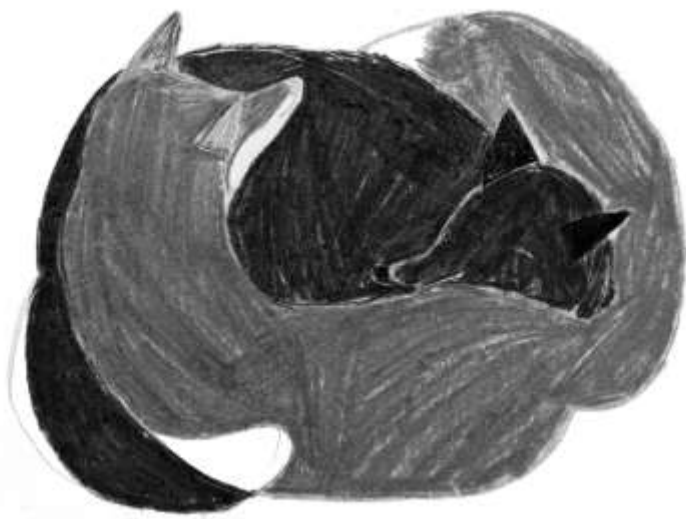
Néhány, Hollandiában működő iskolánk szó szerint nyitott kapukkal működött. Az iskolába látogató szülők benyomást szerezhettek az oktatás élő lüktetéséről, s arról, hogy milyen sok folyamatnak kellett egyidejűleg megvalósulnia. Az élményeknek erős hatása volt. A szülők meglátták, mi történik valójában.

De miért is ne látogathatnák a kollégák egymás óráit? Miért is ne alkalmaznák a kollegiális tanácsadás eme egyszerű módját, s miért ne hívnák a tanárok egymást hospitálni? Aztán meginnának együtt egy kávét, s feltehetnék egymásnak a kérdést: „Miért csinálod így?” A régi kép, mely az osztálytanítót mint magányos, megközelíthetetlen királyt ábrázolja, akinek mindig igaza van a maga birodalmában a zárt ajtók mögött, már nem létezik. „Meghalt a király! Éljen a király!”

Az új király nyitott, átlátható, cselekedetei érthetőek, megközelíthető, belátja, hogy nem tud mindent, s nem képes mindenre, de ha valamit nem tud, tudja, hogyan kérjen segítséget. Heti egy alkalommal, egy munkanapon másfél órát szán arra, hogy a szülők egy-egy tájékoztató jellegű fogadóórára jöhessenek hozzá. Csak egyszerűen, bejelentkezés nélkül. Ha senki nem jön, akkor készülhet, vagy füzeteket javíthat. Olyan csodálatos a tanár számára, ha szülők ilyen egyszerűen elérhetik őt, hogy megbeszéljenek valamit.

Az új király három nagy szülői estet tart évente - időben meghirdetve azokat -, s ezekre minden szülőt elvár. Az osztályképviselők közvetítésével minden szülő kérhet napirendi témákat. Ilyen alkalmakkor a tanító megkérdi a szülőktől, hogy érzik magukat a diákok. Ő maga pedig a rajzok vagy festmények segítségével mutatja be az egyes tanulók mindenki számára érdekes fejlődési útját, anélkül, hogy valakit is kifelejtene, és természetesen anélkül, hogy akár lehetne is negatívlenne.

Azután leírja, hogy milyen oktatási-nevelési célokat ért el az osztály az utóbbi időben, s mely célokat szeretne elérni a következő hónapokban. Az osztálykirándulások nem tartoznak a szülői estek fő témái közé. Időpocsékolás! Ezt meg lehet beszélni máshol: pl. levélben vagy e-mailben. A problémákat természetesen nem itt beszéljük meg. Ha gond van, azt a felek között, kisebb körben oldjuk meg.

Bodnár Adrienn IV. osztály

Nem kell a teljes szülői kört meghívunk ahhoz, hogy egy bizonyos problémát megbeszéljünk. Ezt szintén meg kell oldanunk, de csupán az érintetteket bevonva. Mindig abból indulunk ki, hogy a szülőknek éppen olyan sok (sőt akár még több is) a tennivalója, mint nekünk! Tehát gondoskodjunk arról, hogy a szülői est mindenekelőtt érdekes és változatos legyen, valójában olyan derűsnek és jó hangulatúnak kell lennie, mint magának a tanításnak!

Az „új” tanár a telefont sem arra használja, hogy panaszkodjon a szülőknek a diákok magatartására vagy viselkedésére. A Waldorf-szülőknek nem kell többé félniük a telefontól, ha az „új” tanárok már itt vannak. A tanár maga oldja meg a problémáit, ez része a hivatásának. Mennyi szülőt ostromolt éveken át a „Waldorftelefon”!

Szülői házaknál szervezett kis szülői estek

Emellett azonban az átláthatóan cselekvő tanár információs szülői esteket is szervez mindig más és más szülőknél. Az jön el, akinek kedve van, és arról van szó (ez nem tanári előadás), ami a szülőket foglalkoztatja: Mikor kell aludni mennie egy harmadikosnak és hogyan? Mennyi zsebpénzt kapjon egy ötödikes? Mit tegyünk a márkás ruhák „terrorja” ellen? Hogyan viszonyuljunk a médiákhoz otthon és máshol? Egyáltalán, mikortól van „okvetlenül” szüksége egy gyereknek okostelefonra? Az ilyen estek frissítőleg hatnak, mindenekelőtt persze azért, mert ilyenkor a tanár nem mint tekintély jelenik meg, hanem olyan szempontokat dolgoz ki a szülőkkel együtt, amelyeket aztán a mindennapi életben gondosan figyelembe lehet venni.

S aztán év végén szervezünk valamelyik családnál, ott, ahol szép kert van, egy tanévzáró partit. Itt pedig egyáltalán nem beszélünk pedagógiáról, hanem csak egyszerűen örülünk annak, hogy együttműködhetünk, és hogy egy gyermekeink számára szép évet zárhatunk. Így jön létre a kölcsönös figyelem és bizalom légköre. S ha valami feszültség adódik, akkor sokan tudjuk egymást segíteni abban, hogy együtt megtegyük a szükséges lépéseket.

Természetesen az „új” tanárnak is rendelkezésére állnak azok a kommunikációs eszközök, melyeket manapság használunk. Ugyanakkor azonban arra kéri az iskolát, hogy fogalmazzon meg egy, az iskolai életben kötelező érvényű, szigorú e-mail etikettet, továbbá a közösségi médiák használatára vonatkozó protokollt. Ezek az irányelvek meghatározzák, hogy mit tárgyalhatunk meg elektronikus úton a tanár-szülő párbeszédben és mit nem.

Számos, a kommunikációs folyamatra nézve igen ártalmas sérülést, ún. járulékos károkat előzhetünk meg ezzel. A diákok és az iskola védelmében fontos, hogy rendszeresen rajta tartsuk a szemünket a közösségi médiák diákjainkról, ill. iskolánkról szóló történésein.

A jövőben már főlöszleges lesz elmondanunk, hogy mindenekelőtt a szülők iránti érdeklődés nevű tanári erény az, mely a szülőkhöz vezető hidat építi.

Mielőtt e híd meg nem épül, addig nem jöhet létre a kölcsönös megértés, s így az együttműködés sem. Gondoljuk csak meg: a szülői házban a gyermek – azaz a mi diákunk – „karmikus akarata” fejeződik ki „Ennél a szülőpárnál szeretnék lenni!” Ennek kétségbe vonásával magát a gyermeket kérdőjelezem meg.

Ez hát az új jelentése e szörnyű kifejezésnek: „szülőkkal végzett munka”. Nem pedig az, hogy a szülőket meggyőzzük arról, hogy igazunk van. A „szülőkkal végzett munka”, ha már ezt a kifejezést továbbra is feltétlenül használni akarjuk, legyen egy meghívó arra, hogy a figyelem hídjának segítségével nevelési partnerekké váljunk – a szülők a gyermekeik iránti szeretettől vezérelve, a tanárok hivatásuk és a rájuk bízott gyermekek iránti szeretettől indítva. A szülők a természetes nevelők, mi pedig a „kulturális” nevelők. Tökéletes partnerség!

Mindig lehetnek elutasítások, ezeknek különböző okai lehetnek. Mindenestre fontos, hogy a szülők megtanuljanak világosan és idejében hangot adni mind-annak, amit kifogásolnak. Ha ez megtörténik, megbeszélünk egy találkozót, beszélgetésre hívjuk őket. Az ilyen ún. „nehéz beszélgetéseknél” megkérjük a szülőket, engedjék meg, hogy magunkkal vihessünk egy „föltanút”, vagyis egy kollégát. A szülőknak is megadjuk annak lehetőségét, hogy elhívjanak valakit erre az alkalomra. Ha a megbeszélés súlyos következményekkel jár, jegyzőkönyvet kell írunk, melyet a végén minden résztvevő aláír.

Amennyiben egy kollégát a szülők alapvetően megkérdőjeleznek, az érintett tanárt ki kell vennünk a tűzvonalból, míg sikerül tisztáznunk a helyzetet. Ez olyan helyzet, ahol a szülőknek igaza lehet, de tévedhetnek is. Más szóval: kerülnünk kell az előre megfogalmazott álláspontokat. Nagy szükség van biztos ítélő erőre! Kérdés, hogy mindez az egész tanári kar bevonásával történjen, vagy hozzunk létre egy csoportot, mely a tanári kollégium megbízására az ilyen jellegű esetekben a megoldásról gondoskodik. Ezeknél az alkalmaknál egyszerre van szükség megfontoltságra és gyors cselekvésre.

Fontos segítség számunkra az, amelyet Rudolf Steiner „morális fantáziaként” jellemez. Ez azt jelenti, hogy egy adott probléma megoldásánál mindig mindkét, egymással konfliktusban álló féllel teljesen tisztában vagyok, morális autonómiám által vezérelve minden fennálló ellentétbe beleképzelem magam, majd rugalmas gondolkodással és érzékeléssel megtalálom a megoldáshoz vezető utat. Az iskolákban sokszor túl szervezeten igyekeznek megoldani az ilyen ügyeket. E túlszervezett konfliktuskezelés ugyan segíthet, de könnyen ki is élezheti az ellentéteket és a megoldás útjába állhat. Mindig az emberi mércével kell mérnünk!

A Waldorfiskoláknak a pedagógiai mellett társadalmi küldetésük is van. Ez abban mutatkozik meg, ahogy az iskolák a társadalmi valósághoz, az őket körülvevő szociális környezethez viszonyulnak. Itt első helyen a szülőkhöz fűződő, nyílt kapcsolat áll. Még ha a szülők ellentmondanak is nevelési eszméinknek, csupán akkor válnak nevelési partnerekké, ha érzik, hogy az iskola elfogadja őket.

A „szülőkkal végzett munka” kifejezés fel nem tett kérdésekre adott válaszok, elhallgatott kívánságok, követelések és ki nem mondott szemrehányások mérgező elegyév válhat. Legjobb lenne, ha ezt a rémisztő elnevezést teljesen elfelejtetnénk! Mi lenne, ha „partneri párbeszédnek” neveznénk? A Waldorf-mozgalom jövőjét tekintve nagyon sok múlik ezen:

Találjunk utat a gyermekek és a szülők szívéhez!

(A német Waldorf Szövetség 2014-ben Drezdában megrendezett konferenciáján elhangzott előadás összefoglalója)

Forrás németül: <http://www.erziehungskonst.de/artikel/krisen-konflikte/die-bruecke-die-das-interesse-baut-eltern-und-lehrer/>

Forrás angolul: <http://www.erziehungskonst.de/en/article/crises-conflicts/taking-a-n-interest-the-bridge-between-parents-and-teachers/>

Fordította: Kuntz Orsolya

GONDOLATOK CHRISTOPH WIECHERT ELŐADÁSÁHOZ

Osztálytanítóként nemcsak az osztályunkba kerülő gyerekekkel, hanem szüleikkel is kapcsolatot kell teremtenünk, sőt, belőlük is egy jól működő csapatot kell kialakítanunk.

Számítunk a szülők érdeklődésére az iskola, a Waldorf-pedagógia iránt és intenzív együttműködésre törekszünk velük. Ez különbözteti meg a Waldorf-iskolát – mely létét is a szülői akaratnak köszönheti – a többi iskolától. De a szülőket nemcsak dolgoztatni kell, hanem "táplálni" is élményekkel, lehetővé kell tenni, hogy közvetlen tapasztalatot szerezzenek az iskolában folyó munkáról.

Az évszakünnepek, az óralátogatások növelik a szülők lelkesedését, megerősítik elköteleződésüket, feltéve, ha jól tesszük a dolgunkat.

Nagyon fontos a gyerekek számára, hogy azt érezzék, egységes világ veszi őket körül, hogy az otthoni és az iskolai értékek hasonlóak, hogy tanáraik és szüleik ugyanazt a szekeret tolják. Ha mi, felnőttek el tudjuk egymást fogadni, sőt tiszteljük a másikat, a másik másságát, és ha időben kérdezzünk, szólunk, nyíltan kommunikálunk, akkor olyan bizalommal teli partneri kapcsolatunk lehet, amelyből gyerekeink sokat profitálhatnak.

Ruszkay Andrea

KÉRDŐJELEK

Herr Wiechert számomra az a szaktekintély, akiről úgy gondolom, hogy azok egyike, kik mindig megerősítést adnak a saját elképzeléseimben, gondolataimban a Waldorf-pedagógiával kapcsolatban. Rendkívül modern ember, szerintem pontosan látja a Waldorf-pedagógia jövőjét: ennek a pedagógiának helyt kell állnia a „modern kor” kihívásaival kapcsolatban, lépést kell tudni tartania az új technikával és az ehhez kapcsolódó gondolkodással.

Nem lehet nem észrevenni, hogy óriási tudásra, naprakészségre van szükség ahhoz, hogy egy Waldorf-iskolát működtessünk egy rohanó kor közepén. A tanároknak pontos ismeretekre van szükségük a XXI. századdal kapcsolatban. Tudniuk kell, hogy ez az időszak miféle pedagógiai kihívások elé állítja őket. A számítógépes technikával – azok áldásaival és iszonyú, lelket romboló hatásaival – meg kell ismerkedniük. Nem lehet azt mondani, hogy „a számítógép nincs is”, se azt, hogy „tilos” addig, míg nem tudjuk pontosan, hogy miről is beszélünk.

Tanítványainkat "erre" a világra kell felkészíteni.

Ők lesznek majd azok, akik ebben a korban fognak élni, és ők lesznek azok, akik majd fel tudják emelni szavukat a „józan ész nevében”, ha bajt érzékelnek.

Rudolf Steiner és követői még nem ebben a korban éltek, mégis óriási jövődöléseket tettek arra vonatkozóan, hogy mi vár az emberiségre, ha kellő ismeretek nélkül, ostobán állnak az „új sárkány” előtt. A mai szülők többsége számítógép-elkötelezett, ez tény. Kevés közülük az, aki ne a legfőbb tudások között emlegetné a számítertechnika használatát. Mégis valamiért Waldorf-iskolába hozták gyermeküket. Talán tőlünk várják a helyes válaszokat? Óriási a felelősségünk. Hiszek abban, hogy az iskola válaszai egy életre szólnak, példamutatása példaértékű. Teljesen egyetértek Herr Wiedherttel abban, hogy egyértelmű és jól érthető válaszokat kell adnia az iskolának a szülők felé.

Mi a cél? Megtanítani a gyerekeket a számítógép kezelésére a nyolc év alatt? Bevonítani a „modern technikákat” a tanításba? Gyönyörűen kinyomtatott bizonyítvány-verseket sokszorosítani? Elektromos adminisztrációt vezetni, hogy a kevésbé ráérő szülők otthon is kényelmesen átböngéshessék gyermekeik előmenetelét? Esetleg e-mailen küldeni a házi feladatokat? A kiselőadásokat, nyolcadikos éves munkákat google-letöltésekké silányítani? Talán a szülői esteket is megtarthatnánk gépen? A kérdések hosszan kigyózhathnának a XXI. században.

Hogyan gondolkodik minderről az iskola? Legyen tiszta a kép! Csak így tudhatja meg a szülő, hova íratja gyermekét.

Kőhalmi Ákos

Szabó Dóri VIII. osztály

NEM CSAK SÜTEMÉNYT SÜTÜNK

Karin Smith írása

A szülői együttműködés – vagy a szülői részvétel – a Waldorfiskolák központi eleme. De mit értünk ez alatt? Azt, hogy a szülők önként részt vesznek az éves vásárokon, vagy takarítják az iskolát? Arról van szó, hogy „okítani” kell a szülőket a szülői esteken? A tanárok dolga, hogy iránymutatást adjanak a szülőknek a családi élet és gyermekgondozás terén? Hogyan lehet elérni, hogy a szülők aktívan részt vegyenek az iskola fejlődésében, hogyan járulnak ehhez hozzá a tanárok, és melyek a fontos szempontok?

A Waldorfiskolát egy szociális impulzus által vezérelve alapították: ez az impulzus a tanárok, a gyermekek és a szülők közötti dinamikus háromszögben jelenik meg. Az idők folyamán bizonyos tevékenységek sok iskolában hagyományosan „tipikus szülői” munkává váltak, de vajon ez még ma is megfelelő? A szülők iskolai részvételét a mai helyzethez kell igazítani. Álposan felül kell vizsgálni azt a tanári gondolkodásmódot, hogy a szülői eseteken kiselőadást tartsanak a szülőknek, és az úgynevezett „szülői együttműködés” alatt csupán a sütemények meg sütését értsék – abból kiindulva, hogy az anyák háziasszonyok.

A szülők maguk is szakemberek: kereskedők, cégvezetők, orvosok vagy kertészek. A szülők képviseletében számos szakma és tehetség megjelenik. Emellett a demográfiai fejlődésnek köszönhetően már sok nagyszülő is szeretne aktívan részt venni az iskolai életben. Ezt a lehetőséget üdvözlölni kell az iskolában. A szülők és nagyszülők nem csupán segíteni akarnak, aktívan részt szeretnének venni az iskola életében, megosztanák ötleteiket és felelősséggel járó feladatokat vállalnának. Manapság a szülői részvételnek igazi együttműködésen kell alapulnia.

A megértés akadályai

Gyakran a másik személyt egy adott szerepben látjuk: „a Tanár”, „az Anya” vagy „az Apa”. Másrészt mi magunk is a saját szerepünkben beszélünk, cselekszünk. Ez a kapcsolódási forma szorongást okozhat minden oldalon. A tanárok attól félnek, hogy a szülők nem tartják őket alkalmasnak a feladatra, ezért elbújnak a mindentudó szakértő álarca mögött. Leereszkedően viselkedhetnek, még az olyan szülőkkel szemben is, akik régebb óta tartoznak az iskolához, mint a tanár. A tanárok néha elfelejtik, hogy a szülő már megszületése óta a gyermekkel van, bensőségesebben ismeri őt és látja fejlődését, mint a tanár.

Másfelől a szülők esetleg nem igazán foglalkoznak az osztály egészével. A saját gyermeküket helyezik a középpontba. Azt kérdezik: „Jól van az én gyerekem? Kap elég figyelmet? Sikerül kielégíteni az egyéni igényeit?” A szülők azt várják el az iskolától, hogy az iskola tökéletes tanulási lehetőségeket nyújtson. Iskolát választottak a gyermeküknek, elfogadták az extra anyagi kötelezettségeket és a külön igényeket.

Steiner láthatta előre ezen lehetséges konfliktusok némelyikét, amikor 1923. június 22-én a stuttgarti iskola szülői estjén ezt mondta:

„Mindenekelőtt azonban a szándékainkat kell a középpontba helyezni. Nem nyerünk sokat a konkrét utasításokkal, miszerint a tanároknak így vagy úgy kell kezelniük a szülőket, és fordítva. De jelentős eredményre számíthatunk, ha a tanárok és a szülők a megfelelő lélekkel, a megfelelő hozzáállással közelednek egymáshoz.”

Sok múlik a megfelelő szándékon vagy belső hozzáálláson. Ez igaz a szülő és a tanár közötti közvetlen találkozásra, de emellett mindenkire, aki részt vesz az iskola életében.

A képességek megbecsülése

A szülők és a tanárok bizonyos minőségeket testesítenek meg. Az iskola a tanárok napi munkahelye, ahol a következetesség és a megbízhatóság a munkájuk révén alakul ki. Szoros, és bizonyos értelemben zárt közösségnek tűnhetnek. Meg kell találniuk az egyensúlyt, hogy megbízható közösséget hozzanak létre, miközben nyitottak maradnak az új impulzusokra.

A szülők azonban ugyanúgy az iskola központi és szerves részei. Nélkülük az iskola nem lenne. Érthető módon a perifériára húzódnak, ritkán lépnek be az iskola épületébe, és minél nagyobb a gyermek, annál kevesebbet tudnak az iskolai életéről. Az iskolától és a többi családtól való fizikai távolság azt a benyomást kelti bennük, hogy bizonyos mértékben el vannak szigetelve. Ugyanakkor ideális esetben nemcsak anyagilag, de spirituálisan is támogatják az iskolát. E láthatatlan részvételük a tanárok számára alapvető fontosságú.

Az előre vezető út

Sok iskolában a szülői együttműködést sikerült új szintre emelni néhány kérdés feltevésével:

Az iskola fejlődésének mely szakaszában vagyunk most?

Az iskolánk jelenlegi helyzetében mi a fontos?

Milyen jövőképet ápolnak a szülők és a tanárok az iskola számára?

Amíg egy iskola „úttörő” éveiben jár, számíthatunk a kezdeti energiára és lelkesedésre. Pár év múlva egyfajta kiábrándultságot és kimerültséget tapasztalhatunk. Emellett a fókuszcsoportok és eljárásmódok is megszilárdulnak. Így az első néhány év kaotikussága után egy kicsit megnyugodhatunk, de talán hiányoljuk az úttörő nemzedék energiáját. Milyen képességekre és együttműködési formákra van most szükség?

Ki és melyik fókuszcsoport tagja legyen, és ki vegyen részt a döntéshozatalban? Az iskola felső részére vonatkozó izgalmas, új elképzelések vagy egy új játszótér építésének tervei körüli viták alkalmat adnak arra, hogy feltegyük a kérdést, hogyan lehetne a szülőket bevonni egy ilyen vállalkozás megtervezésébe és kivitelezésébe. Egyeztetni kell-e a szülőkkel, ha új tanárt vesz fel az iskola, és ha igen, hogy kell ezt megszervezni? Be lehet-e vonni a szülőket az új állás feltételeinek kidolgozásába? Hogyan teremtünk olyan nyílt alkalmakat, amelyben az egyén, a gyermek helyzete, a szülő, a tanár és az osztályközösség is kellőképpen teret kap?

Egy csónakban...

Ha tudatosan részt szeretnénk venni az iskola életében, el kell fogadnunk az együttműködést is. Itt azonban akadhat néhány buktató: egy szülői est résztvevői olyan emberek, akik nem feltétlenül azért választották egymást, hogy együtt dolgozzanak. Elképzelhető, hogy az egyik ember véleményét nem értékelik. Esetleg nem értünk egyet abban, ahogy a másik a gyereket neveli. Néha eltérő az életstílusunk is.

Úgyhogy előfordulhat, hogy itt ülök az „én” fókuszcsoportomban, az „én” szülői estemen vagy bizottságomban, olyan emberekkel együtt, akik meglehetősen furcsák a szememben. És a gyerekem az övékkel egy iskolába jár! A bennem lévő aggódó anya lelki szemei előtt megjelenik egy születésnap meghívás a McDonald's-ba, és már látja a gyűlöletesiPodot is.

Itt ülök olyan emberekkel, akik megjegyzéseit talán tolatodónak tartom, olyan emberekkel, akik túlságosan is szókimondóak, egocentrikusak, túl félénkek, túl modernek vagy túl intellektuálisak. Felgyülemlik bennem a dühös indulat, mert az iskolában én nyitott légkörre vágyom, hogy megszülethessen az új, a jövő. Hogyan találom meg az előre vezető utat egy ilyen helyzetben?

Tanuljunk meg hallgatni

A legalapvetőbb képesség, amire szükségünk van, hogy megtanuljunk hallgatni. Azt hisszük, hogy azért kell hallgatni, hogy megtudjunk valamit a beszélgetőtársunktól, amit eddig nem tudtunk, valamit, ami számunkra hasznos lesz. Ugyanakkor Natalie Knapp filozófus rámutat, hogy a hallgatásban rejlő legnagyobb lehetőség, hogy rájövünk valamire, „amit a beszélő maga sem tudott”. Ha empátikusan tudok hallgatni, azzal lehetővé teszem a másiknak, hogy letisztuljanak benne a gondolatai. Ahogy az egyik diák egyszer megjegyezte: „csak amikor beszélek, tudom meg, hogy mit gondolok”.

Egy szülői esten vagy egy fókuszcsoportban a legfontosabb, hogy megteremtjük a teret a másik ember gondolatai számára. Ennek révén aztán új ötletek, jövőképek alakulhatnak ki. Így elindul egy dinamikus folyamat, amely – Natalie Knapp szerint – „felébreszti a csoport intelligenciáját”. Csak ekkor tudunk új lépéseket megtenni. Mindemellett mindannyian egy olyan világ gyermekei vagyunk, amely egyre individuálisabbá válik. Az empátikus hallgatás, közös gondolkodás és az igazi együttműködés nem könnyű számunkra. Vagyis erőt kell venni magunkon, hogy a véleményünket, személyes elképzeléseinket és az állandóan jelenlévő „én tudom a legjobban” hozzáállásunkat visszatartsuk. A szülői együttműködés tájképén sok minden megjelenhet; csak néhányat említettünk itt meg. Néha a túra örömteli, könnyű séta, néha viszont úgy tűnik, mintha a dzsungelen vagy egy aknamezőn kellene átvágnunk. Az empátikus hallgatás irányítúként és tábortáborként szolgál mindannyiunk számára.

*Forrás: Karin Smith:
More than baking cake*

*A fordítás a
waldorf-resources.org
engedélyével készült.*

Fordította:
Fülöp Hajnalka
és Skarka Cecília

Póth Boldizsár VIII. osztály

Kedves Szülők!

Júniusban kértünk meg arra Benneteket, hogy egy kérdőív segítségével nyilvánítsatok véleményt az elmúlt tanévről. Nagyon köszönjük, hogy erre időt szántatok, ezzel is segítve munkánkat! A tavalyi évhez hasonlóan idén is alaposan áttanulmányoztuk a kérdőíveket.

Hogy milyen következtetésekre is jutottunk az összegzés után?

A sok pozitív visszajelzés azt mutatja, hogy jó úton haladunk. A kritikák pedig segítenek az „úthibák” észrevételében és a javításukban.

Mit tettünk és mit tervezünk még?

Hibajavítás címszó alatt négy témakörbe foglaltuk össze a jelzéseket.

A név szerint említett tanárokkal személyesen beszélt a VTK. A problémákat átbeszéltük, megnéztük, hogy kinek miben tudunk segíteni akár hospitálással, akár óra-, ill. gyerekmegbeszéléssel.

A rendszeresebb visszajelzés a diákok eredményeiről, a tanuláshoz való hozzáállásukról ill. órai munkájukról nagyon sok szülő kérése. Egy munkacsoport (szülők és tanárok együtt) ezzel a témával már foglalkozik egy ideje, mivel ez az igény nem most merült fel először. Hamarosan egy új rendszert, lehetőséget vázolniak fel nekünk, amelyet remélhetőleg majd mindenki el tud fogadni.

Harmadik témakör a matematika gyakorlása. Ez ügyben meghívtuk Buth Vikit (iskolánk volt matematikatanárát, aki jelenleg a regionális gimnáziumban tanít), hogy beszámoljon tapasztalatairól: a többség felvételt nyert diákok tudása adott témakörökben mutat-e esetleg hiányosságokat, gyengeségeket vagy megfelel a gimnázium elvárásainak. Vele együtt indul a konferencián belül még idén egy „matekműhely”. Az egyes osztályokban szeretnénk megnézni, hogy milyen gyakorlatokkal lehetne jobban mélyíteni ill. alkalmazhatóbbá tenni a tudást, és a rendszeres ismétlést biztosítani.

A negyedik témakör az idegen nyelv: sokan kértétek, hogy legyen több lehetőség a gyakorláshoz, ezt igyekszünk biztosítani. A nyolcadik osztályban már létrejött egy felvételi vizsgára felkészítő csoport Török Adél vezetésével. Benke Elisa foglalkozik egy német felzárkózós csoporttal. Januárban indul egy német szakkör haladóknak, Mirus Katrin vezetésével. Az angol szakkört pedig jövő szeptembertől Gesztelyi Heni vállalja.

Örölnénk, ha a mostani tanév végén ismét időt szánátok a véleményezésre!

Reméljük, kis beszámolóink is azt mutatja, hogy komolyan vesszük a visszajelzéseket.

Mirus Katrin
a VTK és a Tanári Konferencia nevében

ARCOK

"A világ olyan, mint egy gyönyörű kert..."

Beszélgetés Mincsik Istvánnal

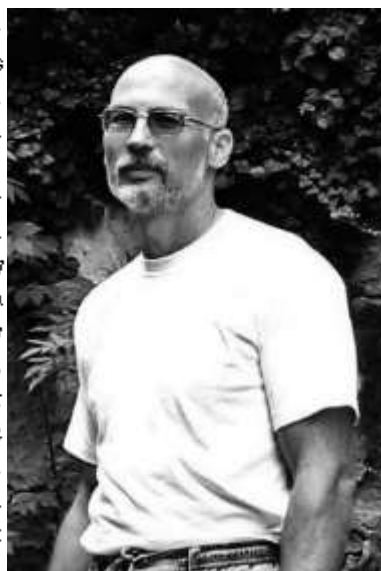
Ebben a számunkban is egy olyan régi, kedves kollégánkat szeretnénk közelebb-ről megismertetni olvasóinkkal, aki közel húsz éve Waldorf-pedagógus. Megha-tározó szerepet tölt be iskolánk életében, epochákat vállal, kertművelést tanít, alakítja, szépíti maga is a kertet, komoly részt vállal az iskolavezetésben, mind-emellett órási népszerűségnek örvend a diákok körében. "A kulisszák mögé tekintve" kértük meg Istvánt, hogy meséljen nekünk pedagógiai pályafutása kezdeteiről, munkájáról, meglátásairól, tapasztalatairól.

Mikor határozta el, hogy tanár szeretné lenni?

Többlépcsős dolog volt: először kb. 15-16 éves koromban, amikor középiskolában az egyik tanárom beteg volt, és lehetőséget kaptam arra, hogy egy órát én tarthassak meg. Ezt nagyon élveztem, felkészültem rá és nagyon tetszett. Aztán más utakra vitt az élet.

Mi is az eredeti végzettséged?

Agrármérnök vagyok (növénytermesztő üzemmérnök), Szarvason végeztem. Már akkor is kacérkodtam a pedagóguspályával, de nagyon tetszettek a szakmai kihívások. Egy éven keresztül dolgoztam is egy állami gazdaságban, ahol nagyon tetszett maga a munka, de a kibontakozási lehetőségeket a vezetés nem támogatta. Ekkor jött újra elő bennem, hogy tanítani szeretnék. Először egy állami iskolába mentem napközis tanárnak, 23 évesen, itt egy második osztályban kezdtem dolgozni. Ötödikben én lettem az osztályfőnökük, akkor már biológiát és technikát is tanítottam az iskolában. Közben elvégeztem a mérnöktanári képzést is. Ezt az osztályt végigvittem egészen nyolcadikig, és ez egy fantasztikus élmény volt nekem.

Hogyan kerültél kapcsolatba a Waldorfpedagógiával?

Az állami iskolában, ahol tanítottam, a hetedik év legvégén már éreztem, hogy más utakat szeretnék keresni. Egy májusi napon aztán a tanáriban megláttam az egyik asztalon a "Szabadságra nevelés" című könyvet. Belelapoztam, elolvastam. Közben a kollégáimtól is hallottam a Waldorfról – eleinte csak negatív dolgokat. Ez azonnal felkeltette az érdeklődésemet, hogy vajon személyes tapasztalatok nélkül miért mondják ezeket, miért ítélik el.

Elhatároztam, hogy megnézek egy Waldorfiskolát. Kiderült, hogy Dunakeszin, ahol tanítottam, van valahol kint a zöldövezetben egy harmadik éve működő kis iskolakezdemény, ahol megnéztem végül egy főoktatást. Utána azt gondoltam, hogy vagy ezt csinálom tovább, vagy semmit! Tudtam, hogy keresnek osztálytanítót és én jelentkeztem. Pár hét múlva megkaptam az értesítést, hogy engem választottak. Addigra már a gyerekeket felvették, az osztály összeállt (25-26-an voltak). Ez egy nagy kaland volt, velük kezdtem a waldorfos pályafutásomat, és közben a Waldorfpedagógus-képzést is elkezdtem, amely két évig tartott.

Hogy érezted magad Dunakeszin?

Az első évben furcsa érzéseim voltak a konferenciában a hierarchikus működés kapcsán. Nehezen viselek mindenfajta olyan tekintélyelvű vezetést, amely mögött

nem érzek megfelelő emberi háttérrel. Kételyeim támadtak bizonyos szemléletekkel, pl. a szülői szerepekkel kapcsolatban. Mint kiderült, nem voltam egyedül ezzel – elkezdtünk gondolkodni, hogy mit is lehetne csinálni. Az iskolának volt egy tanácsadó tanára, Sam Betts, akivel sokat beszélgettem, és egyre jobban kikristályosodott bennem, hogy a Waldorf-pedagógiának vannak más útjai is. És én jobban szerettem volna a egy más utat járni.

Volt a tanárképzésen két holland tanár is, akiktől szintén sokat hallhattunk arról, hogyan tud jól működni egy Waldorf-iskola. Ezek a gondolatok, szülői kezdeményezésekkel megtámogatva, létrehozták a főtí Waldorf-iskolát. Oda nagyon sok gyerek átnent Dunakeszről, az én osztályomból szinte mindenki, és jöttek még hozzánk új gyerekek is, 27 gyerek lett harmadikra. Ezt az osztályt végigvittem nyolcadikig.

Végigvittél egy osztályt elsőől nyolcadikig – hogyan tekintesz vissza erre az időszakra?

Életem nagy ajándéka volt, hogy ezt megélhettem. Mégis ez egy olyan lépés volt, aminél ha előre tudtam volna, hogy milyen nehézségek lehetnek, nem tudom, hogy mertem volna-e vállalni a felelősséget. Például amikor jobban elmélyedtem az antropológiai embertanban, láttam, hogy minek milyen következménye lehet a gyerek életében, mi hogyan hat a felnőttkorára, miként működik a képességeinek a fejlesztése, mekkora jelentősége lehet egy jól megválasztott ritmusnak egy adott temperamentumhoz igazítva.

A pedagógiai könyvek (pl. az Általános embertan) később jelentek csak meg magyarul fordítva, eleinte inkább ösztönösen próbáltunk tanítani, gyakorlati kézikönyv nem volt. Nekem továbbra is óriási segítséget jelentett Sam Betts, akivel sokszor konzultálhattam. Érdekes, hogy soha nem mondott konkrétumokat, inkább kérdésekkel segített nekem megtalálni a megfelelő eszközöket, módszereket. Ez rengeteg munka volt akkor is; nagyon sok felkészüléssel jár osztálytanítónak lenni. Amikor az osztályom nagyobb lett, akkor elkezdtem szaktárgyakat is tanítani nekik, pl. fafaragást, kertművelést, egyre magasabb lett az óraszámom. Az iskola működtetésébe is elég intenzíven bekapcsolódtam.

Ott is gyorsan iskolaképviselő lett belőled. Hogy bírtad a terhelést?

Az osztálytanítóság mellett mindig úgy éreztem, hogy az órákon nagyon sok plusz energia áramlik belém. A gyerekekkel való munka mindig erőt adó, nem fáradtam el. Sokkal jobban elfáradtam a hosszú megbeszélésektől.

Foglalkoztat-e a gondolat, hogy újra vállald az osztálytanítóságot?

Ezt már többen is megkérdezték. Sokat gondolkoztam rajta.

Most 11. éve vagyok itt, ahol én kezdtem el komolyabban a kertművelést tanítani. Nagyon nagy szerencsém volt ezzel is, mert semmi előzménye nem volt. Régi álmom volt ez, így hát rám bízta, hogy építsem ki a kertet, építsem fel a tantárgyat. Éveken keresztül kísérletezgettem, hogyan lehetne a legjobban tanítani, sok megközelítést kipróbáltam. Képzésekre jártam, részt vettem az első magyarországi Waldorf kertművelőtanár-továbbképzés szervezésében. A képzést tartó szakember is megerősítette azt, hogy csak a tevékenységekhez kapcsolódó elméleti résznek kellene megjelennie a kertművelés tantárgyban. Át is váltottam erre három év után, és elkezdtem egyre több gyakorlati tevékenységet behozni. Közben a kert is kezdett igazi kertté válni, elkezdtek teremni az első gyümölcsfák, és a téli időszakban már fel tudtuk dolgozni a saját termésű terményeket, főztünk belőlük stb. Kialakult egy éves kör: a termelés és a feldolgozás folyamata. Mivel osztálytanító voltam, így mindig érzem, hogy melyek azok az epocha-területek, amelyekhez ezt lehet kapcsolni: biológiához, történelemhez, földrajzhoz, és erről szoktam mesélni a gyerekeknek. Időnként a gyerekeket is megkérem kisebb előadások megtartására: először bemutatom, hogyan kell felépíteni egy ilyen kiselőadást, és akkor ők is felkészülnek a kert állataiból.

Abban, hogy a kert ilyen szépen kiépített és karbantartott, neked nagyon sok egyéb munkád is van.

A kert élő organizmus, mindig fent kell tartani, fejleszteni és táplálni kell. Rengeteg idő, sok munka. Nemcsak a tanórákat töltöm a kertben, hanem hétvégenként, nyaranta is sokszor be kell jönni. Én nagyon szeretem ezt csinálni, egyáltalán nem érzem tehernek, jó érzéssel tölt el a földdel végzett munka, a növények gondozása. A sok elméleti munka mellett, amit az iskola egyéb területein kell végezni, felszabadító lehetőség kimenni a kertbe, a szabadba.

A gyerekek hogyan állnak hozzá a kertműveléshez?

Nagyon ki van ez találva. Az, hogy pont hatodikban kezdődik a kertművelés tantárgy, az annyira adekvát, hogy el sem tudnám másképp képzelni. Persze, már óvodában is kertészkednek, a harmadikos tananyagban is ott vannak a kerti munkák, de az a fajta nyitottság, várakozás, érdeklődés, ami egy hatodikost jellemez, ez mindig nagyon nagy segítség és lenyűgöző. Mindig könnyű őket elvarázsolni. Nagyon sokat jelent például már a mostani gyerekeknek, hogy elmesélem nekik, itt 8-10 éve a diákok még csak pusztasággal találkoztak, és a mostani termő gyümölcsfákat például az ő sok munkájuk tette lehetővé. Ez nagyon lelkesítő – látom rajtuk, ahogy elképzelik, ahogy megélik ezt. Majd jönnek utánuk is gyerekek néhány év múlva, akik majd azt fogják látni, hogy ők mit tettek a kertért. Így kialakul egy kapcsolatuk a kerttel, amely végig meghatározó.

Sokszor tapasztaltam régebben, hogy a gimnazisták lejöttek a kertbe egy-egy sétára és nosztalgiáztak.

Ugyanígyen lelkesen tanítod a biológia, fizika és kémia epochákat hetedik-nyolcadik osztályban.

Mindig van egy visszatérő képem arról, hogy a világot úgy szemléltetjük szerintem a gyerekekkel egészségesen, ha azt a minőséget, érzést tudjuk átadni, hogy a világ olyan, mint egy gyönyörű kert, amelyet körbevesz egy körfolyosó, rengeteg ablaka van, és kinézve rajtuk az áll a feliratokon: fizika, irodalom, történelem, angol stb. Ugyanazt a világot látjuk kicsit más aspektusból és ezek kapcsolatban vannak egymással. Gyakorlatilag bármelyik epochát fel lehet építeni bármelyik szálon elindulva, a gyerekek érdeklődését megragadva. Például a divatból kiindulva, egy magas sarkú cipőben állástól is indítottam már biológia epochát, és így léptünk tovább a lábtöcsontokhoz, hátizomhoz stb. Vagy pl. a kémia nyolcadikban fantasztikus – ehető fehérjékről, szénhidrátokról, zsírokról van szó, amelyek megjelennek a napi életünkben. Hetedikben az emésztés, a táplálkozás kapcsán már kicsit foglalkoznak vele, és ekkor meg lehet érteni azt például, hogy mitől puding a puding, hogyan lesz a tejből sajt, vaj, tejszín. Az elméleti kémiai törvényeket például –hogyan viselkednek a fehérjék bizonyos közegekben, hő hatására – a sajtkészítés kapcsán gyönyörűen meg lehet tapasztalni.

A

végén ott van előttünk egy, a gyerekek által készített kézműves sajt, amelyet meg is ehetnek. A kémiai folyamatok gyakorlati összefüggéseit is átlátják.

Hamarosan indul a nyolcadikban egy fizika epochád is, hogyan készülsz rá?

Rengeteget készülök, nagyon szeretem a felkészülési időszakot. Például az adott osztály elmúlt évét átnézem – velük tavaly is én voltam, úgyhogy most könnyű dolgom van. Így tudom, mi az, amire építeni fogok, amit folytatni fogok, milyen újdonságokat fogok behozni.

Felépítem a folyamatokat, hogy az elejétől a végéig egy mindent visszatükröző egység legyen benne, és a gyerekek ezt érezzék. Amikkel foglalkozunk, azoknak vissza kell köszönniük a mindennapi élet gyakorlatában, pl. a nyomás, a termodinamikai törvények, az időjárás, Archimedes törvénye, a repülés dinamikája, a tengeralttjárók működése stb.

Fantasztikus kísérleti eszközeid is vannak, amelyeket te magad készítesz.

Nekem nagy példaképem Öveges professzor, az ő könyvei nagyon inspirálóak arra, hogy magunk készítsük el ezeket a nagyon egyszerű eszközöket. Persze, használok a modern technikát is, hiszen az interneten is rengeteg jó ötlet van. Nagyon fontosnak tartom a kooperatív oktatási szemlélet megjelenését, amelyet egy-egy feladatnál igyekszem használni, hogy mindenki tevélegesen részt vehessen a folyamatokban. Az válik igazán tudássá és értéssé, amiben a gyerek tevékenyen részt vesz.

Voltál osztálytanító, gimnáziumi osztálykísérő, szaktanár is. Melyik áll hozzád a legközelebb?

Talán így együtt mind. Nagyon szerencsésnek tartom magam, hogy ezt mind végigcsinálhattam. Az osztálytanítói minőség nagyon közel áll hozzám, de ezt azáltal, hogy tarthatok epochákat, megélhetem – olyankor egy kicsit osztálytanítónak tartom magam, amíg epocházom, és hamar ki tudom alakítani a gyerekekkel azt a viszonyt, hogy ezt ők is így érezzék. A szaktárgyammal is szerencsém van, a természettel való közvetlen kapcsolat rugalmassá teszi az embert. Az egész így, ahogy van, nekem nagyon jól működik. Ha korosztályt kell választanom: hatodik-hetediktől indul be a gyerekekben az a változás, amivel nekem nagyon könnyű együtt dolgoznom. Kisebb gyerekekkel is működik ez, csináltam is, de talán ezzel a korosztállyal tudok a legjobban együttműködni, és ez gimnázium végéig megmaradt, amíg osztálykísérő is voltam. De ott sokat is kellett tanulnom, mert egy Waldorf-iskolában felnövő kamasz kritikai léte sokkal intenzívebb, mint a miénk volt. Ezzel meg kellett tanulnom együtt élni, ezt értékelni.

Pedagógiai munkád csak egy része az iskolai létednek, hiszen az iskolavezetésben is komoly szerepet vállaltál. Már Fóton is iskolaképviselő voltál, és itt is azzá váltál. Mít jelent számodra ez a feladat?

Nagyon jó érzés a kollégák bizalmát élvezni. Ez most már a második 5 év, hogy megkaptam itt Gödöllőn ezt a bizalmat. Azt gondolom, hogy ez azért lehetséges,

mert együtt, mindannyian egy Waldorf-intézményt szeretnénk a legjobb minőségben fenntartani, működtetni annak a célnak az érdekében, hogy a felnövekvő embereket a legjobban megtámogassuk az ő saját útjukon. Ez egy nagyon közös alap bennünk, minden tevékenységünket erre fókuszáljuk. Nekem állandó feladatom, hogy mindig ez maradjon a fókuszban.

Ez minden Waldorf-iskola célkitűzése. Miben más mégis a gödöllői iskola?

Nincs két egyforma Waldorf-iskola, mindenkinek megvan az a lehetősége, hogy saját magának alakítsa ki azt a keretet, amelyben ezt a célt el tudják érni. Nagyon jó, hogy mi ezt itt, Gödöllőn meg tudjuk valósítani, mert olyan a kapcsolatunk egymással és a szülőkkel is. Ennek az iskolának olyan a légköre, hogy nyitott az együttműködésre, barátságos viszony van az iskola életében együttműködő felnőttek között. Persze itt is voltak nehézségek, amikor például idejöttem, nagyon nehéz helyzetek voltak. Ezek minden magyarországi Waldorf-iskolánál előfordulnak – az, hogy ki hogyan kerül ki ezekből a helyzetekből, nagyon meghatározza a jövőt. Azt látom, hogy a gödöllői iskola mindig jól kezelte ezeket a problémákat, jó idetartozni. Ezt igyekszünk most is megtartani.

Nagyon más egy olyan Waldorf-iskola, amely induló erőket hordoz, majd aztán ezek átalakulnak, az iskola intézményesedik. Nagy kérdés számomra, hogy hogyan lehet megtartani a bensőségességet úgy, hogy az intézményi lét minőségét is tartani kell. Mindeközben a külső hatásokkal is együtt kell élni a belső erők mellett; a törvények, szabályozások egyre kisebb mozgásteret adnak. Ez állandó jelenlétet kíván minden tanártól.

Persze ezért vannak vezetői körök a tanárokon és a szülőkön belül is, amelyek ezekre fókuszálnak, több időt és energiát fordítanak erre.

Mennyire csinálod a feladataidnak ezt a részét szívesen?

Akkor csinálom szívesen, ha a távlati célra tekintek. Én nem ismerem olyan embert, aki szeret jogszabályt olvasni és értelmezni. Tudnom kell, hogy ezt azért csinálom, mert így megmaradhat az az alap, amelyben mindannyian egyetértünk, és ez a legfontosabb. Élvezni ezt a részét nehéz.

Gyermekeid idejártak, itt végeztek, ill. a legkisebb még idejár. Hogy érzed, mit adott nekik az iskola, megadta-e nekik mindazt, amít te tanárként megálmodsz a tanítványaidnak?

Ez nagyon nehéz kérdés. Van egy idea – abban sem lehetsz biztos, hogy az objektív. Persze tudjuk, hogy egy szülő akkor teszi jól, ha semmiképpen nem próbálja a saját értékrendjét, a saját meg nem valósított vágyait a gyerekével megvalósíttatni.

Első osztály

Második osztály

Harmadik osztály

Negyedik osztály

Ötödik osztály

Hatodik osztály

Hetedik osztály

Nyolcadik osztály

Azért hozza a gyerekeit Waldorf-iskolába, hogy kibontakozhasson, ami benne van, legyen ereje megtalálni az utat, amelyben ő boldog tud lenni. Azt gondolom, hogy ennek az ideának az eléréséhez nincs tökéletesen kidolgozott, kijárt út. Törekszünk a legjobbra, amit majdnem lehetetlen elérni, de a törekvés nagyon fontos.

Van olyan gyerek, akinél ezek a törekvések nagyon nagy hatékonysággal működnek, és vannak, akinél még keresgélni kell. Ezért van annyiféle fejlesztésünk, ezért próbálkozunk mindenféle utakkal. Az álmiskola-tervünkben is azokat az eszközöket keressük, hogyan teljesíthetnénk ki, tehetnénk még hatékonyabbá a pedagógiát.

Szülőként csak a saját gyerekeinket látjuk, olyankor sokkal kritikusabbak tudunk lenni – egy pedagógus-szülőben folyamatos harcban áll belül az iskola tanára és a szülő. Szerintem ezzel mindannyian küzdünk. Összességében a mai napig nem bántam meg egy percre sem, hogy mindhárom gyermekem idejárt, ill. még idejár.

A lányom esetében kifejezetten jó volt, hogy egy olyan szociális közegben élhetett, amelyben a szociális érzékenysége olyan magas fokú lett, hogy most Vácon dolgozik egy nevelőotthonban, ahol 12-17 éves korú fiatalok vannak, és hatalmas élvezettel végzi a munkáját. Itt most nagyon megtalálta a helyét, és ebben nagyon nagy mértékben segítette ez az iskolai közeg. Nagyon elfogadó légkörben élt itt, és ezt a minőséget most alkalmazni tudja.

A nagyobbik fiam még útkereső állapotban van, neki nem sikerült még a benne lévő erőkkkel egyensúlyi helyzetbe kerülnie. Keresi a helyét – még rengeteg ideje és lehetősége van megtalálni. Ő a fizikai munka területén tudja magát fenntartani, a szellemi tevékenységei pedig hobbiján keresztül nyilvánulnak meg, rengeteg olvasással és írással. Ő is a két pólus, a fizikai és a szellemi lét közötti együttműködést tudja felhasználni, tapasztalatokat szerezni az életből.

Azt gondolom, hogy ez előbb-utóbb nála is be fog érni. És neki is nagyon fontos volt ehhez, hogy idejárhatott. Időnként, ha nagyon fáradt, akkor ösztönösen valami művészeti tevékenységet végez, a lányom hasonlóan. Az egyikük zongorázik, fest, rajzol, a másik fát farag vagy írogat. Mert ezek számukra nagyon fontosak ahhoz, hogy egészségesnek érezzék magukat, és ezt innen kapták. Ez része volt a mindennapi életüknek. Annak idején nem mindig szerették annyira ezeket, de ma már nagyon jónak tartják ők maguk is, hogy képesek erre, és ez nagyon jó érzés számomra.

A legkisebb pedig még benne van ebben az egészben, nagyon jól, nagyon kiegyensúlyozottan, és persze nagyon más, mint a két nagy volt, de ez természetes. Jól érzi itt magát.

Említetted az álomiskola-képet, amelyet egy korábbi Dióhéjban már bemutatunk. Milyen lépéseket kell ehhez tennünk tanároknak, szülőknek, hogy mindezt megvalósíthassuk?

Fontos látni, hogy maga az álomiskola-kép nem egy merev dolog. Ez élő dolog, amely menet közben is alakulhat, változhat. 10 évre terveztük, az nagyon hosszú idő. Nem szabad elfelejteni, hogy mi motiválta ezeket a gondolatokat, mi volt az igény. A tudatosság azért is fontos, hogy ne sikkadjon el és évről évre előre-lépjünk. Ez folyamatos munka, nemsokára pl. a VTK-ban újra ránézünk. Folyamatban van egy olyan munka is, amely már része ennek az új struktúra kialakításán dolgozik a VTK és a vezetőség együtt, amelyben az intézmény működtetése szeretne megújulni.

Az álomiskola több területet érint: a pedagógiát, az épületet, a környezetet, a szülőkkel való kapcsolatot stb. Ezekre nemsokára rátekintünk: mi az, amit már megtettünk, mi az, amin még dolgoznunk kell. Fontos része ennek a tervezésnek a falusi iskola gondolata – hogyan lehet azon gyermekek számára, akiknek nem megfelelő egy nagy létszámú osztályközösség, úgy kibővíteni a pedagógiai lehetőségeinket, hogy ezeket a gyerekeket ne elkülönített osztályba, hanem az adott osztályon belül, a nekik megfelelő munkán keresztül lehessen integrálni.

Komolyan dolgozunk ennek megvalósításán – pedagógiai programot kell hozzá készíteni, megfelelő fizikai környezetet teremteni stb. Most pl. az épület ügyében – köszönhetően a szülők hatalmas munkájának – egyre közelebb kerülünk ahhoz, hogy az épület tulajdonlása vagy hosszú távú bérlete testet öltjön. Ez majd lehetőséget teremthet olyan beruházásokra, amelyek lehetővé teszik a megfelelő válaszokat a különböző pedagógiai helyzetekre.

A tanárokkal, a vezetőséggel komolyan dolgoztok azon, hogy ezt az álomképet lépésről lépésre megvalósítsátok. Mit kívánnál a szülői körtől?

Folyamatosan visszatérő kérdés, hogy milyen a szülők helyzete, szerepe egy Waldorfiskolában. Erre megint csak azt tudom mondani, hogy nincsenek kategorikus elvárások. Ami fontos lehet, az az a fajta érdeklődés, nyitottság, amely biztos, hogy egy Waldorf-szülőben benne van. Hiszen ha már valaki idehozta a gyermekét, akkor tudja, hogy meg akarja tudni, hogy hová is hozta a gyermekét. Fontos a szülőnek megértenie, hogy mit kínál ez az iskola, mit ígér ez az iskola, és az jó-e neki, valóban ezt akarja-e. És ha igen, akkor együtt kell működnünk ahhoz, hogy mindazt megadjuk a gyerekeknek, amit alapul tűztünk ki. Az élethelyzetek azonban különbözőek: tudjuk, hogy van, akinek a létfenntartása annyi időt, energiát emészt fel, hogy alig marad az iskolára és vannak, akik könnyebben megtehetik, hogy több időt, energiát szánnak ránk.

Amire nekünk szükségünk van a szülőktől, az annak az érdeklődésnek a fenntartása, hogy akarja megérteni, megtudni, hogy mi történik a gyermekével az iskolában. És ha úgy érzi a szülő, hogy erre nem kap választ, akkor legyen ereje ezt a választ megkeresni, megtalálni. Azt nem tudjuk ígérni, hogy minden válaszuk meggyőző lesz, hogy minden válaszuk a legjobb lesz. De hogy akarunk válaszokat adni, az biztos.

Mik a további terveid?

Az én terveim azok, hogy próbáljuk intézményi szinten megvalósítani azokat a terveket, amelyeket már elhatároztunk. Azokat a környezeti helyzeteket kialakítani, amelyekben ez az álomiskola meg tud valósulni. A tanárainknak olyan körülményeket teremteni, amelyben megtalálják azokat az erőket, amelyek az állandó megújuláshoz szükségesek. Fontos, hogy megfelelő visszajelzések érkezzenek a munkájukkal kapcsolatban. Ennek nélkülözhetetlen része a szülői visszajelzések, értékelések, támogató megerősítések. Együtt dolgoztuk ki és fogadtuk el az álomiskola-konceptiót, azt kell megtalálni, hogyan lehet a szülők és a pedagógusok erejét, képességeit felhasználni ahhoz, hogy ez megvalósuljon. Ehhez állandó figyelem kell, ez is egy feladat. És persze van a saját, napi szintű pedagógiai munkám, amelyben ugyanúgy meg kell újulni nap, mint nap.

Itt képzeled el a jövődet?

Persze, abszolút itt képezem el. Nem ragaszkodom semmilyen helyzethez, pozícióhoz, hanem egyszerűen azt gondolom, nincs olyan területe az iskola életének működésileg, ahol ne lehetne azt egyre jobbra és hatékonyabbá tenni, ami aztán az egészet fogja szolgálni. Nincsen alávetett része ennek a mi organizmusunknak, bármi is az, amit csinál az ember benne – seprí az udvart, takarítja az osztálytermet, szervezi a bazárt, szerkeszt egy jó újságot, tanít napi szinten – ez mindegyik ugyanolyan rangú munka. És mindenben lehet törekedni arra, hogy a leghatékonyabban végezzük el.

Az interjút készítette: Kecskés Judit

ÚJ ROVAT!

Sokszor elhangzik különböző beszélgetésekben, régi szülőktől, pedagógusoktól, hogy „ez a közösség már nem olyan, mint régen”, kevésbé ismerjük egymást. Arra gondoltunk, hogy egymás megismerését, a közösségépítést a Dióhéj hasábjain is igyekezzünk elősegíteni azzal, hogy minden számban röviden bemutassunk néhány új családot, akik a közelmúltban érkeztek az iskolába. Lehet, hogy csak annyit segít ez, hogy ennek köszönhetően a folyosón a reggeli rohanásban felismerjük a másikat, vagy tudjuk, ki gereblyézik mellettünk egy Tér-Erő Napon, vagy ki ül előttünk az évszakünnepeken (akinek a fejétől nem látjuk rendesen a saját gyerekeinket). De talán ez is egy lépés lehet ahhoz, hogy nekünk majd egyszer ez a mostani állapot legyen a hivatkozási pont, és mi is azt mondhatjuk majd 10-15 év múlva visszatekintve a jelenlegi időszakra, hogy „ez a közösség már nem olyan, mint régen”...

Egy új rovat bevezetése, elindítása nem könnyű. Több új családot is megkerestünk azzal a kéréssel, hogy röviden mutakozzanak be a Dióhéjban, de első alkalommal csak egy bátor jelentkezőt találtunk. Ezúton is nagyon köszönjük a Kristóf családnak, hogy vállalták ezt az „úttörő” feladatot! Reméljük, hogy a következő számokban további családok is követni fogják példájukat, és együtt élővé tudjuk tenni ezt a rovatot is.

A KRISTÓF CSALÁD

Nagyobbik fiunk, Simon kezdte most az első osztályt az iskolában, és eddig mindennel nagyon meg van elégedve. Simon nagyon szeret rajzolni, érdeklik a számok és a műszaki dolgok, és rajong az egyébként nem túl népszerű állatokért (bogarak, csúszómászók). Máris sok barátot szerzett az osztályban, és Bea iránt is nagy bizalommal van.

Öccse, Levente 4 éves, és egyelőre még gondolkodik azon, hogy szeretne-e óvodás lenni. Határozott személyiség, és bár ez előszörre nem feltűnő, nagyon szeret beszélni.

Apa, Kristóf Tamás, külkereskedelemmel foglalkozik, és egy budapesti székhelyű német cégnél dolgozik sales-esként. Anya, Kertész Erzi sokáig szervezetpszichológusként dolgozott, de az utóbbi években már elsősorban írással foglalkozik.

Öt éve élünk Gödöllőn, és részben azért is költöztünk ide, hogy Waldorf-intézménybe járhassanak a gyerekeink. Az a jókedv, ahogyan a nagyobbik fiunk reggelenként iskolába indul, úgy érezzük, igazolja a döntésünket.

SORSKÖVETÉS

Ebben a rovatunkban időről-időre nyomon követhetjük régi diákjaink életútjának alakulását. Mindig jó érzés látni, hányfelé vezethet az útjuk kilépve a védett Waldorf-burokból, helyüket megálló vagy még mindig kereső – immáron – felnőttként. Ez alkalommal a 2011-ben érettségizett osztályból sikerült néhány diákot megnyernünk, hogy osszák meg olvasóinkkal, milyen emlékeket hordoznak magukban waldorfos éveikből és hogy mi is történt velük, mióta elballagtak iskolánk falai közül.

Diószegi András

Kecskés Judit keresett meg, hogy írjak pár sort arról, mi is történt velem az érettségi óta. Elsőre nehézkesen találtam a szavakat, gondoltam, elolvasom az előttem „szólók” sorait. Ahogy megnyitottam a mellékelt linket, az első szám, amelyre véletlenszerűen kattintottam, a tavaly télen megjelent volt, melyben Édesanyámról emlékeznek meg. Valami hihetetlen érzés kerített hatalmába, és ezért is vállaltam, hogy írok pár sort. Évi is szerkesztője volt annak idején ennek az újságnak, és

kötelességemnek éreztem, hogy eleget tegyek a kérésnek. Egyrészt az Ő emlékéért, másrészt a fent leírt „véletlen” és a kedves pár sor ébresztett rá, hogy a Waldorf-iskola nélkül, a tanáraink nélkül és elsősorban a szüleim nélkül nem lennék az, aki ma vagyok.

2011-ben nem igazán tudtam, hogy mihez kezdjek az érettségi után. Abban biztos voltam, hogy valamilyen szakmát szeretnék tanulni, és végül a szakács szakma mellett döntöttem. Három hosszú év következett, ami rengeteg munkával és tanulással telt. Nagyon sok alázatot és a szakmai iránti elhivatottságot kellett nemcsak oktatóim, hanem saját magam felé is tanúsítanom. Végül megszereztem a szakmunkás-bizonyítványomat, és talán mindenfajta szerénységtelenség nélkül mondhatom, hogy az eredményeimre igen büszke vagyok és voltam, mert 77%-os átlaggal végeztem az iskolát. Ez idő alatt sok helyen megfordultam, dolgoztam nagy konyhákban, éttermekben, ezek közül talán a gödöllői Erzsébet Királyné Étteremről, vagy a Gödöllye Szociális Szövetkezetről hallottak többen is. Jó volt újra ugyanazt a flasztert koptatni, mint iskolás koromban, és sok ismerős arc fogadott, amikor a szálloda éttermében dolgoztam. 2014 őszétől pedig, amikor a Gödöllőnél kezdtem dolgozni a regionális gimnáziumban, régi tanáraimmal is sokszor összefutottam, és hát sokszor elfogott egyfajta nosztalgikus érzés.

2015 tavaszától elváltak útjaink, és ismét elsodort az élet szele a Waldorf-közösségtől, de nem egy osztálytársammal tartom a kapcsolatot azóta is. Jelenleg Budapesten dolgozom a Liszt Ferenc téren, és próbálok megállni a helyem a nagybetűs életben. Nagyon élvezem, amit csinálok, mert folyamatos kihívások elé állít, és bárhova is kerüljek, mindig tudok új dolgokat tanulni. A jó pap holtig tanul, mondták elődeink, talán ez a szakácsokra is igaz. Amire megtanított a szakmám, hogy soha nem szabad feladnom, rengeteg kitartásra van szükség, ha el akarja érni az ember azt, amit szeretne, és mindig alázattal forduljunk a hivatásunk felé.

Farkas Boglárka

Kisgyerekkorom óta Waldorf-körökben nevelkedtem, Waldorf-óvodából Waldorf-iskolába, majd gimnáziumba jártam, így mondhatni védett környezetben nőttem fel. Innen ismerem a mai napig legjobb barátaimat is, így ez a közeg igen meghatározó volt számomra. Még gimnáziumban döntöttünk barátaimmal egy környezeti neveléssel foglalkozó gyerektábor, a TERMIK Tábor megalapítása mellett, amely később a Magonc

Alapítvánnyá nőtte ki magát. Mint alapító tag a mai napig részt veszek az alapítvány munkájában mind hazai, mind nemzetközi projektek szintjén. Az alapítvány mellett, a gimnázium után a Pázmány Péter Katolikus Egyetemre jártam társadalmi tanulmányok szakra. Itt politikatudományi, jogi, közgazdaságtani és szociológiai előadásaim voltak matematikai statisztikával fűszerezve. Az egyetem nagy váltás volt a Waldorf-közeg után, de a hátt terem nem jelentett hátrányt, sőt, a szóbeli vizsgákon rendszeresen jól szerepeltem, tanárain pedig lassan hozzászoktak, hogy a tananyag mellé meghallgathatták az ahhoz kapcsolódó véleményemet is. Az egyetemi évek során kerültembe a média és újságírás világába, ahol környezetvédelmi témájú cikkeket írtam a Népszabadság online felületére, illetve a Greenfo környezetvédelmi hírportálra. Az újságírás mellett nagyobb környezetvédelmi szervezeteknek, a Greenpeace-nek és a WWF-nek is dolgoztam kommunikációs területen. Az egyetem elvégzése után Párizsba költöztem, ahol egy évet éltem kisebb-nagyobb európai utazásokkal. Nem volt könnyű beilleszkedni a francia kultúrába, főleg franciatudás nélkül, így más választásom nem lévén megtanultam franciául és a pincérnő állásom mellett a párizsi Greenpeace és Föld barátai helyi csoportjait segitettem szintén kommunikációs munkával és kampányokban való részvétellel. Idén nyáron egy nemzetközi, alapítványi projektünk kapcsán jöttem haza, majd jelentkeztem a közép-európai Google gyakornoki programjába, amelyet Budapesten tartottak. A gyakornoki program után sikerrel jelentkeztem a Google egy online marketinggel foglalkozó partnerügynökségéhez, ahol jelenleg is dolgozom. A feladatom pedig igencsak testhezálló: civil szervezeteknek szóló Google partnerségi programot és előadás-sorozatot koordinálok, illetve egy online marketing hírportál főszerkesztőjeként dolgozom.

Mátyás Boglárka

Az érettségi után gyógypedagógiai szakirányt választottam, sajnos a pontszámom nem volt elég az egyetemi továbbtanuláshoz, így egy OKJ gyógypedagógiai

asszisztensi képzésen tanultam tovább Budapesten. Két év után úgy döntöttem, hogy újra megpróbálom a főiskolát. Sajnos az évek során annyit emelkedett a ponthatár, hogy nem tudtam beémi magam, és teljesen lehetetlennek tűnt az ELTE BGGY szakára való bejutás. Igaz, Győrbe felvettek, de az mégsem az volt, amit szerettem volna. Így úgy döntöttem, hogy külföldön próbálok szerencsét.

A választás az ausztriai Grazra esett. 2013 októberében költöztem ki, és egy évet a gasztronómiába dolgoztam, majd a Karl Franz Universitát pedagógiai szakára jelentkeztem, ahova sikeresen felvettek. Most a második szemeszteremet csinálom nyelvi előkészítőn, jövő évi téli szemeszterre meglesz a C1 nyelvvizsgám, így akkorra tudom elkezdni a tanulmányaimat. Nagyon örülök, hogy így döntöttem, mert itt, ebben az osztrák városban nagyon jól érzem magam, nagyon befogadóak az emberek, élvezem, hogy egy másik nyelven tapasztaltam meg az önállóság lépcsőfokait és, hogy a stájer kultúrát illetve a stájer tájszólást is tanulgathatom a Hochdeutsch mellett. Ahogy a pedagógiáról ill. gyógypedagógiáról bővült a tudásom, sokszor hasonlítottam ill. helyettesítettem be ezeket a Waldorf-pedagógiába. És sajnálattal láttam, meg tapasztaltam is a bőrömnön, hogy az én időmben a Waldorf-iskolákban még nem volt meg a megfelelő szakember a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek kiszűrésére és felzárkóztatására. Grazban találkoztam Varga Julival (aki Minicsik István osztályában érettségizett), akivel azóta nagyon szoros barátság alakult ki. Néha összejárunk valamit alkotni, mert ez hiányzik nekünk a mindennapokból: pl. nemezelünk vagy festünk. Mindkettőnknek a Waldorf-ünnepek sokat jelentettek és a mai napig tartjuk őket. Már a második Szent Mihály- és Márton-napon vagyunk túl. Tavaly a Schlossberg tetején néztük a napfelkeltét meleg teával a kezünkben, hangosan énekelve. Márton-napon együtt készítettünk lámpást, amellyel kimegyünk a parkba egy jó nagy sétára, és utána beülünk kedvenc helyünkre, ahol kicsit modernebben, de megvalósítjuk a pogácsa megfelezelését egy nagy pizza által. Ezek az ünnepek úgy a részünkkel váltak, hogy nem is akarnánk és nem is tudnánk tőlük megválni.

Rácz Melinda

Az érettségi után felvettek a Műegyetemre (villamosmérnök szakra), amelynek jelenleg is hallgatója vagyok. Jelenleg költözködöm, szüleimmel együtt Dunaújvárosban fogok lakni és dolgozni. Nagyon fontosnak tartom a Waldorfban belénk ivódott hozzáállást, amely a minőséget és igényességet helyezi előtérbe, szemben az ipar által preferált gazdaságossággal és hatékonysággal. Mindamellet nagyon hiányzik az a fajta szabad, teljesítménykénysértől mentes légkör, amelyben igazi öröm volt tanulni és alkotni.

Szentpéteri Gergely

Az érettségi utáni, szeptemberben felvételt nyertem a Kossuth Lajos Kéttannyelvű Szakiskolába, a repülőgép-műszerész képzésre. Életem nagy álma a repülés, így nagy öröm volt oda bejutni. Végül családi okok miatt sajnos csak a képzés felét sikerült elvégeznem. 2012 szeptemberében iskolát váltottam, és szakmát szereztem hangtechnikából. Az előző tanévben pedig ételfutárként szolgáltattam ebédet a Kispesti Waldorf-iskolának. Ami még a szép jövő, hogy a következő tanévben lehetőségem lesz visszatérni befejezni a repülőgépes szakmát, így nem kell letennem semmiféle álmomról.

ISKOLAI ÉLET

A Pedagógia és művészet rovatban olvashatjátok Györgypál Ildikó, hatodikos osztálytanító írását Arany János: Toldi című művéről, itt pedig a gyerekek írásain keresztül követhető, hogyan is látják ők Toldit.

TOLDI, AHOGY MI LÁTJUK HATODIKOS SZEM MEL

Szerintem egy hős nem feltétlenül erős, izmos meg ifyene, szerintem fontosabb, hogy a szívében bátor legyen és bízson önmagában. Ha bízik magában és társaiban, megpróbálja mindenben a jót látni, erősebb lesz. Egy hősnek kellene barátok. Egy hős nem attól hős, hogy állandóan verekszik, harcol és mutatja, hogy ő az igazi. Szerintem ez nem így van. Nem szabad egy hősnek túlságosan elbiznias magát vagy lenézni a többieket. Végül a hős is csak egy ember!

Várkonyi Dalma

Szerintem egy hős nem attól lesz hős, hogy páncélja és fegyverei vannak, hanem attól, hogy bátor, kedves, segítőkész, mindig lehet rá számítani, megment valakit, feláldozza egy emberért az életét stb. Petőfi is szerintem egy kicsit hős volt, mert elindította a forradalmat. Am nemcsak egy ember lehet hős, hanem egy állat is. Ha egy állat megment egy embert, vagy egy gonosztól megvédi, az is olyan, mint egy hőstett.

És ha egy állat vagy egy ember például kiment egy embert az égő házból, akkor igazi hős. Egy hős még attól is hős, hogy olyat tett, amit nem mindenki tud megtenni. Ha valaki megyógyít valakit, akit senki nem tud, az is olyan, mint egy hőstett. De ha valaki "nagymenő" és beszél mindenkinek, attól még nem lesz hős. Egy hős akkor lesz csak hős, ha az emberek szeretik.

Dallmann Júlia

Szerintem egy hőst nem az jellemez, hogy milyen a külalakja, hanem az, hogy milyen a lelki világa. A hősök nem a ruhájuk miatt hősök, hanem a cselekedeteik miatt. Az igazi hős nem Superman vagy Batman. A csoda ott él benned és bennem, nem kell, hogy megmentsd az egész világot, megteszik úgyis a filmekben a sztárok. Egy hős lehet olyan, mint a filmekben pl. Batman vagy Superman. De vannak a hétköznapi hősök, akik kis dolgokkal szépítik a világot.

Vollár Gyula

Szemtanú voltam!

Hú, ezt a forróságot! Szörnyen meleg van! És nekem dolgozni kéne, de nem bírok. Itt ülök a többi társammal egy juharfa alatt és számoljuk a percekét, mikor lehet végre abba hagyni a munkát. Ja, igen. Amúgy dolgoznunk kéne, mivel béresek vagyunk. Mindenki henyél az árnyékban. Azaz majdnem mindenki. Ugyanis Toldi Miklós, aki a föld egyik tulajdonosa, megállás nélkül dolgozik.

– Ezt nevezem! Ez a Toldi nem ismeri a fáradtságot! – mondta az egyik béres. Na, szóval, ahogy itt henyélünk, egyszer csak egy sereg katona érkezik Laczfi Endrével az élen. Amint megállnak, a vezér megszólítja:

– Hé, paraszt, melyik út megyen itt Budára? Erre a "Hé, paraszt" megszólításra Toldi Miklós megharagszik, de nem mond semmit. Aztán annak az irdatlan nehéz vendégoldálnak a végét megfogja egy kézzel és olyan egyenesen tartja, hogy az állam is leesett. Persze az a nagyképű Laczfi Endre is nagyot nézett. Aztán hogy ne maradjon szégyenben a had, megkérdezte a vitézeket, ki mer-e állni valaki Toldi Miklós ellen egy párbajra. Természetesen az összes katona lapult, olyannyira, hogy az álluk lassan a ló nyakát is elérte. Ahogy ezt meglátta Laczfi, sietősen elindult a mutatott út irányába. Toldi meg csak nézett az elvonuló hadsereg után.

Várkonyi Dalma

Éppen a hőségtől kimerülten feküdtem egy fa tövében, amikor egy hadvezér a katonáival odament a gazdámhoz, akít a vezér parasztnak szólított és megkérdezte tőle, hogy melyik út vezet Budára. Ő a megszólításon nagyon felháborodott. Látszott, hogy nagyon mérges. Éreztem, hogy nem sokáig fogja ezt hagyni, és igazam is lett. Felkapott egy nagy rudat és megmutatta nekik az irányt Budára. A vezér láthatólag megijedt a gazdám erejétől, nagy haragjától és gyorsan továbbálltak. Én nagyon büszke vagyok a gazdámra.

Aranyi Boglárka

HÍRADÓ

Szép jó napot kívánok, itt Tóth Mari a budai hírekkel. Gyilkosság történt Hajdú-Bihar megyében. Toldi Miklós egy malomkővel dobott főbe egy vitézt. Az eset úgy történt, hogy a vitézek dárdákat dobáltak egy tűzök köré, de közben az egyik dárda eltalálta az egyik vádlottat. Midőn az annyira feldühödött, hogy el akarta ijeszteni a vitézeket.

Na, de hogy is került arra a malomkőre a fent nevezett vádlott? Egyes tanúk szerint összeveszett a bátyjával, Toldi Györggyel, aki nem volt hajlandó megosztani az örökséget a fent nevezett vádlottal. De a halál az halál. Toldi Miklóst elítélték. De hogy hány évre, vagy hogy közmunkára fogják a rácsok mögött, erről a Bíróság még nem döntött.

Köszönjük, hogy velünk tartottak!

Zsók Viktória

Szemtanú voltam!

Szép nap volt. Minden nyugodt, az emberek zsváját leszámítva. Én éppen a kutyámat sétáltattam, amikor síkoltást hallottam az utca másik végéből. Egyszer csak egy nagy bika rontott elő az egyik utcából és felém vágtatott. Füleiből csorgott a vér, hisz a mészároslegények (mivel a vágóhídról szabadult a bika) az állatra uszították a kutyákat, azok meg harapták, ahol érték, próbálták leteperni a bikát. De a bika forgott, mint a motolla és egymás után nyársalta fel a kutyákat.

Na szóval, a bika futott felém. Már azt hittem, hogy elvesztem, amikor elém ugrott egy ember (később kiderült, hogy a neve Toldi Miklós) és rákiáltott a bikára. A bika megtorpant és ennyi idő elég volt Toldinak, hogy szarvánál fogva lefogja a bikát, míg a mészáros-legények megkötik. Azt hiszem, az életemet köszönhetem Toldi Miklósnak.

Kiss Napsugár

A cseh már hetedik napja gúnyolta a magyart,
Egy vitéz sem állt ki, mert hét legény már meghalt,
De végre jön egy vitéz, fekete lován üget,
A cseh gondolta: ez már kétszer partra nem gyűhet.
Ez egyszer nagyot tévedett a nagy cseh,
Mert Miklós a Mikolát fejétől metssze,
Lajos király nagyon megjutalmazta,
Kardját odaadta, Györgyöt elzavarta.

Póder Vid

Toldi Miklós, mikor a partra megérkezett,
Látta ott csónakjában ülni a csehet,
Visszalöke csónakját fújolva,
És a csónakja beléállt a túlpartba.
A nagy cseh vitéz ezen nagyon megbillent,
pedig az életben ő sem vaját kent.
Toldi Miklós nagy kezét felé nyújtá,
és a cseh kezét erősen megszorítá.
Ezek után könnyedén legyőzte a csehet,
és erre a nagy cseh könyörögni kezdett.
Nagy könyörgéssel vagyonát ajánlva
Toldi jó szívével bűnét megbocsájtja.
De a nagy cseh nem bánta a veszteséget,
Toldi a Duna tükreben látta a csehet,
de Toldi kifújja kardját a cseh kézéből,
a cseh összeesett a kétségbeeséstől.
De Toldi most már neki nem kegyelmezett
és kinyírta a nagy veszedelmes csehet.

Kiss Réka

Balogh Lehel táblarajza

Kedves Szülém,

köszönöm a sok finomságot. Most itt vagyok a nádasban, de azonkívül nem tudom, hogy hol. Bence majd elmondja. Egy ideig nem fogsz hallani rólam, mindenki azt fogja hallani rólam, hogy meghaltam, de te tudni fogod, hogy nem haltam meg, és amikor hallasz rólam, örömdbe meg ne hasadjon a szíved!

Csókkollak édes szülém és Isten áldjon!

Miklós

Laurán István

Toldi Miklós kiállt a cseh vitéz ellen,
aki erejével nagyra van és felleng.
Kezet fognak, de nem jó a vége,
mert a cseh vitéznek kiserkent a vére.
Kigúvadt a szeme, nyög is fájdalmában,
az istenek kegyéért könyörög magában.
Toldi megmarkolja, földhöz vágja nyomban,
ahogy ledobja, a csontja csakúgy roppan.
Toldihoz könyörög, irgalmazzon neki,
ő rábólint és életét odáveti.
A csónakhoz indulnak békében, ketten,
De a cseh hátulról ledöfné menten.
Csakhogy Toldi meglátja Duna tükrében,
és fejét lemetshi azon nyomban, töben.
Kifogy a csehből az utolsó csepp élet,
üdvívalgás támad, többé fel nem éled.

Horváth Zsófia

FELFEDEZÉSEK

A Waldorf-pedagógia egyik sajátossága, hogy minden évfolyamot áthat egy-egy kultúrtörténeti időszak, mely a gyerekek életkori sajátosságaihoz is kapcsolódik. A hetedikesek a kamaszkor küszöbén állnak, saját maguk számára szeretnék felfedezni a világot, miként az emberiség történetében a XV. századtól az új világ felfedezése elkezdődött. Szellemi-lelki fejlődésük azon szakaszába érkeznek, mely leginkább a reneszánsz korára, a reneszánsz emberre volt jellemző. A reneszánsz korszak feldolgozásáról a Dióhéj 2014. Gyertyaszentelő számában mesélt nekünk Ruzskay Andrea, aki osztálytanítóként akkor élte át ezt az időszakot a hetedik osztállyal. Most más szempontból nézve szeretnék ízelítőt adni arról az időszokról, amikor hetedikesaink október-novemberben a felfedezések világában barangoltak a történelem epocha keretében.

Kecskés Maja VII. osztály

Az alábbi vers és fogalmazások egy olyan házi feladat keretében születtek, ahol egy-egy nagy felfedező útjáról kellett írni valakinek a szemszögéből – méghozzá a nyelvtant is gyakorolva, feltételes mód dú igék felhasználásával.

A KALÓZHERCEGNŐ

1577-ben indultunk. 16 évesen szegődtünk el a testvéremmel Francis Drake hajójára inasként. Mivel lányok voltunk, titokban kellett tartanunk kilétünket, ezért egy kalózsapka alá rejtettük a hajunkat. Drake-kel sok hajót kifosztottunk, többek között a spanyolok legvédelettebb hadihajóját, és a legjobban őrzött kikötővárosát.

A spanyol hadihajó elfoglalásakor, mikor mindenki a hajóorrba vonult, csak a testvérem tartózkodott titokban a fedélzeten, hogy kiélessen őket, közben pedig én a fegyvereket készítettem elő. Legyőzhetek volna, mivel túlerőben voltam. De persze másként alakult. Mikor a spanyolok felmerészkedtek a hajóra, ordítva támadtunk rájuk. Ők persze elfuthattak volna, de a büszkeségük nem engedte. A harc azonban nem ment simán, mert láttam, hogy a testvérem fejről egy karddal hadonászó matróz leverte a kalapot. Ijedten néztem, mikor hirtelen nekem is leesett a kalózsapkám. A hajunk kibomlott; de hála az égnek, a csata hevében senki sem figyelt ránk.

Amikor vége lett a harcnak és győztesen vonultunk fel az új hajónkra, újra felvehettük volna a sapkáinkat, azonban teljesen elfelejtettük. Az ünneplésre nem kerülhetett sor, mert Drake kapitány sajnos észrevett minket, s a következő pillanatban pedig már egy vészesen ingó pallón találtuk magunkat. Szembeszállhattunk volna velük, hogy tisztességesen haljunk meg, de nem maradt rá idő, mert már zuhantunk. ...A kalózok nevetve, gúnyos fejjel néztek utánunk, a víz pedig vészesen közeledett...

DE MEGÜSZTUK!

Szőke Boróka, Istoc Sári

Istoc Sári VII. osztály

Éppen hazafelé tartottam a Narancs-szigetektől, amikor hatalmas, szinte ágyúdördüléshez hasonló zaj törte meg a tenger csendjét. Elbújhattam volna az egyik korallzátony mögé, de mint mindig, a kalandvágy és a kíváncsiság felülkerekedett rajtam.

Elindultam a hang irányába, és egyszer csak valami hatalmas dolog eltakarta a napot, mert azon a részen, ahová megérkeztem, 45 méteres körzetben félhomály borította a tenger fenekét.

Felnéztem, és egy hatalmas hajó alját pillanthattam meg. Az apám mindig arra tanított, hogy ha egy ilyen hajóval találkozunk, azonnal bújjak el. Amint közelebb értem, a zaj okát is megláttam. Két fiatal lány vergődött kétségbeesve a vízben. Valamelyikük megsérülhetett, amint a vízbe estek, mert halványpiros folt vette őket körül. És ezt néhány cápa kiszagolhatta, mivel gyors iramban úsztak a zsákmány felé. Én sem haboztam tehát sokáig: odaúsztam a két lányhoz, előkotortam a táskámból két oxigénbogyót és átadtam nekik, majd intettem nekik, hogy kövessenek.

Soha nem voltam még ennyire boldog! Megmentettem két emberi ivadékot és nem haltam bele. A szívem majd kiugrott a helyéről; apa büszke lehetne rám.

Keskés Maja

A NAGY VIHAR

1599-et írunk, nevemet nem fedem fel. Én vagyok a hajó kapitánya, amely éppen itt hányódik a tengeren a habos hullámok között. Nekem kéne kormányoznom, de én most a legénységemet segítem, ezért egy segédem vezet. Mindenki rémült, miközben ésszerűen és fegyelmezetten kéne viselkedni. Nagyon örülnék, ha partot látnék, ugyanis ott meg tudnánk szökni a vihar erős szele elől. Nagyon nehéz feladat lenne kihúzódni oda. A vitorlákat gyorsan leeresztem, nehogy még jobban felkapjon minket a szél a hátára. Mindenki reménykedik, hogy bárcsak elállna a vihar. Később, mikor már nem sok volt hátra, hogy elsüllyedjen a hajó, hirtelen elállt a vihar. Ezek után békében fosztogattunk tovább.

Cserny Bálint

LEVÉL A MÚLTBÓL

A történelem hamis
Emlékszel a Victoriára?
Magellán egyik hajójára?

Elvileg 18 ember maradt rajta...
De nem!!! Mert én is ott voltam – csak elbújva,
Végig nem vett észre senki,
Pedig elég messzire kellett ám menni.

Ott bujkáltam egy kis fülkében,
és hallgattam a beszélgetésüket.
Videokamerát szereltem föntre,
és figyeltem, hogy mit teszek tönkre.
Szerencsére nagy volt a képernyő,
S ez mind Leonardónak köszönhető.
Mi ketten nagyon jó barátok vagyunk,
ezért nekem elmondta, hogy mit tud.
De térjünk a lényegre: arra, amikor ők éheztek
Én akkor halat fogtam, és sütöttem, és egyáltalán nem éheztem.

Kis kabinom ablakán
lógattam ki a horgáspálcát,
S mikor a hal rákapott,
Zsupsz! – behúztam az ablakon.
Öngyújtóval megsütöttem,
s jóízűen megettem,
a szagot eltüntettem,
hogy a gyanút elhessentsem.

Filmeket is szívesen néztem,
de sajnos csak halkán tehettem,
ha meccset néztem, csak örvendhettem,
ha nyertek a spanyolok a portugálok ellen
naponta skype-oltam Leonardóval,
amíg szegényke meg nem halt.

Borzs Blanka

Háttérkép: Kecskés Maja VII. osztály

ÓVODAI ÉLET

Más időben, más időken, máshogy

Akik évek óta Márton-napra készülődve reggelente ködtől fátyolos határról, ólmos déről énekelünk, és közben arra gondolunk, hogy milyen is lesz a jeges utakon botorkálni a sötétben, kabátba burkolózva, kapucnival a fejünkön, fagyos kis gyermekkezet szorongatva, furcsán készülhettünk az idei ünnepre.

Az ünnep napján, november 13-án a reggeli tizenhét fokban még virágzott a rózsza a kapu előtt és a kerítés tövében még sárgállott a körömvirág, miközben bekanyarodtunk a főútról az ovi felé, és szikrázó napsütés és madárdal köszöntött minket délután az óvodából kilépve. Azonban mint sok helyen máshol, itt is több síkon érdemes készülni az ünnepre. Mert habár a természetben az idő inkább emlékeztetett kora szeptemberre és csak a korai napnyugta figyelmeztette az embert a tél kérlelhetetlen közeledtére, egy másik síkon éreztették velünk, hogy bizony ez a november is ugyanannyira hideg, rideg és sötét, mint minden korábbi, vagy talán még inkább az.

Kőhalmi Ákos, osztálytanító műve

Nem lankadhat hát a lelkünk és az ének, nem szabad, hogy az ünnep megélését külső körülmények elhomályosítsák. A felnőttek számára Márton öröksége ma is élő, köpönyegének felére ma még nagyobb szükség van, hogy a szeretetlenség jeges tele ellen védjen.

Az óvodás gyermek számára pedig az állandóság adja a stabilitást, amelyre oly nagyon vágyik. Éppoly fontos a lámpás fénye, hogy elűzze az éjszaka sötétjét és a pogácsa megosztásának szimbolikus tette, mely elővarázsolja a barátság és a törődés biztonságát. A lámpás fénye állandó, nem lankad akkor sem, ha mélyül a sötét, a pogácsát mindig lehet még kisebb darabra törni, hogy még egy barátnak, anyának, apának, tesónak, a szeretett óvónéninek is jusson belőle.

Ezért örültem nagyon a Meseház ovi idei Márton-napi ünnepének. Mert más időben, más időkhöz, máshogy, mégis ugyanazt adta nekik. Az idén nem volt nagy máglya, hanem szép lámpások világították meg eleven fénnyel a szalmabálákat, családiasabb légkört teremtve, közelebb hívva egymáshoz az embereket. Erzsike meséje a fiúról, aki a lámpás fényével győz a fizikai fölény és gőg felett, elvarázsolta a gyerekeket. És talán rövidebb volt az ének, de több a pogácsa, a találkozás és a megosztás a másikkal, több a nevetés, a vidám szó. Végül a rövid lámpás séta az óvoda körül, majd a búcsúének megadta azt a lezárást, amely egy ilyen ünnepet kerekké és emlékezetessé tesz.

Reméljük, a kicsik mind megőrzik magukban a lámpás fényt és békéjét, hogy beragyogja napjaikat és megértik a megosztás örömét, amikor úgy tudunk adni, hogy nekünk is több lesz tőle. Mert így lesz meleg a szívükben felnőtt korukban, ami lehetővé teszi számukra, hogy önzetlenül adják majd köpenyük felét, mert tudják, hogy a belülről fakadó melegség távol tartja a hideget, akár fél köpennyel is. Így lesznek ők jobbak, mint mi.

Dévényi Péter

Szabolcs Barnabás VII. osztály

GIMNÁZIUMI ÉLET

MARTINSMARKT

Waldorf-bazár Stuttgartban

2015. november 12-én kerekedett fel kis csapatunk (Szentesi Gyuri, Harangi Anna, Begala Dániel, Szentesi Zsombor, Begala Borbála, és jómagam), hogy a Veresegyházi Waldorf Általános és Alapfokú Művészeti Iskolát és a Göllner Mária Regionális Waldorf Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolát képviseljük a Stuttgart melletti – épp idén 70 éves – engelbergi Waldorf-iskola (Freie Waldorfschule Engelberg) hagyományosan nagyszabású Márton-napi bazárján, a Martinsmarkton. Útközben lakókocsiában, ott pedig az iskola egyik zenetermében aludtunk. Az út szervezését és lebonyolítását Szentesi Gyuri – mindkét iskolában szülő – vállalta magára.

Fokozatosan változott meg a kilátás, amikor a végeláthatatlan autópályáról beértünk egy gyönyörű kis városkába! Közvetlenül az iskola bejárata elé parkoltunk, az ablakokon kis fejek kukucskáltak ki; megzavartuk a tanítást.

Bepakolás közben kissé megiglett néztünk körül. Kicsengették, gyönyörű volt a csengő akusztikája, fentről, lentől és még távolról is lehetett hallani, ahogy kánonban, egy mélyebb és egy magasabb hang felváltva szól.

Gyerekek és (véltetően) tanárok lepték el a folyosót, volt, aki nyugodtabban sétált a kávézó felé, mások gyors tempóban tűntek fel a folyosó egyik végén és rögtvest el is tűntek a másik oldalon. Olyan rutinszerűen mozgott mindenki, én meg csak álltam kissé sokkolt állapotban az iskola kinézete miatt (csupa jó értelemben).

Igazából ilyen messzi távlatból visszatekinteni szörnyen nehéz... Összefolynak a fejemben a

napok! Mindenesetre azt tudom, hogy az ott töltött napokban egy Béla névre halgató, nagyon kedves ottani tanár volt a mi kis örangyalunk. Magyar származású lévén folyékonyan beszélt magyarul és ez nagyon megnyugtató volt számomra. Ugyanis miután leesett, hogy Németországban vagyok, minden addig tanultat elfelejtettem erről a csodás nyelvről. Legalábbis az első napon!

Délután elkezdtük berendezni a termet, ahol a későbbiekben áruultunk. A színházterem színpadi részén óriási, fából készült standokat állítottak fel kissé fáradtnak tűnő, de nagyon szorgalmas diákok. Kipakoltuk a portékáinkat, majd mikor egy idő után kiléptünk a folyosóra, akkor egy afféle „Hol is vagyok?”-érzés keltett hatalmába.

Nagyon megfogott egy jelenség, amellyel a színház hátsó ajtajánál találkoztam. A „drámakellék-készítő terem” előtt egy bácsi állt, előtte egy nagyobb asztal, a melyre szögecsék, spárgák, kalapácsok, ragasztók és mindenféle műtyürcék voltak kipakolva. Mikor valaki el szeretett volna vinni valamit, akkor a bácsi felírta a nevét, és a kölcsönözni kívánt tárgyat.

Minden ilyen flottul működött, mindenhol történt valami. Volt 5-6 olyan terem, amikbe különböző témájú étkezdéket varázsoltak (párizsi kávéház, muffin és waffel, halsütőde stb.), a tornaterem felét leválasztották, és egy igazi önkiszolgáló jellegű büfét hoztak össze. A vásár tematikáját úgy alakították ki, hogy minden nagyobb témának külön helyisége volt. Külön naptár, képeslap, zsírkréta, festék, fatárgyak, turkáló, antikvárium, gyermekjáték (legalább 3 terem volt megtöltve velük). Mindezt 3 óra alatt teljesen összerakták egy kb. ötször akkora iskolában, mint a gödöllői.

Este Borival elindultunk az iskolában tollasozásra alkalmas helyet keresni. Mentünk, mentünk és mentünk, soha nem akart vége lenni a folyósóknak, termeknek, mindenesetre nagyon elfáradtunk, mire a visszaértünk.

Aztán fényes nappal megfigyeltük kívülről is a dolgokat. Na, ott volt aztán csodálkozás! Olyan nagy az iskola a hozzá tartozó épületekkel együtt, hogy mi olyat még sose láttunk! Van egy nagy épület a szakóráknak (aranyműves, könyvkötő, agyagozó, faműves – ebből több is van – és minden, amit az ember lánya el tud képzelni). Aztán az óriási kert, ami körbeveszi az iskolát; látszik, hogy gondozzák. Volt ott rengeteg csomó állat, pl. két kacsa, egy nagyon nagyméretű nyúl és mintha még bányákat is láttam volna.

A vásárban kicsit félénken álltam be a standunk mögé, de a végén még élveztem is az árusítást. (Szükség-helyzetben az ember mond aztán mindenféle német szót, ami az csak eszébe jut.)

A magyar paprikát vitték a legjobban, de a házi tejkaramellát és az almaszirom-chipset is nagyon szerették. Történt, hogy éppen Borival sétáltam valamerre, és szép anyanyelvünkön diskuráltunk valamiről, amikor egy néni nagy mosolygva németül társalgást indítványozott velünk. Mikor kiderült, hogy árusok vagyunk, és hogy igen, hoztunk magunkkal magyar paprikát, a néni elküldte a lányát velünk, hogy hozzon neki 3-4 „tasakkal”.

Egyébként nagyon kedves volt mindenki, nagyon jó volt a hangulat, és látszott, hogy nagyon sok munka van ebben a bazárban! Szerintem a legidősebb nagymamától kezdve egészen a legkisebb babáig mindenki ott volt.

Kedvenceim a díszruhás tűzoltók voltak, akik mind a kettő napon kivonultak teljes felszerelésben, és vásárlónak álcázva magukat méltóságteljesen vigyáztak az emberekre, és az iskolára. Amikor a „waffel és palacsinta sütő terem” előtt elhaladtam és beleszipantottam a kissé koromszagú, füstös levegőbe, úgy véltem, hogy nagyon is helyes, hogy a tűzoltók velünk vannak!

Kőhábi Adél, 9. osztály

KÖZÖSSÉGI ÉLET

ŐSZI TERMIK TÁBOR ÉVES TALÁLKOZÓ

November 14-én tartottuk az idei első Évközi Találkozónkat (az Őszi TÉT-et) a Gödöllői Arborétumban. Közel 50 fővel indultunk neki a barangolásnak, reggel még kissé borongós időjárásban, de szerencsére a délelőtt végére már gyönyörűen sütött a nap, és ennek – is – köszönhetően jó volt a hangulat.

A program egy részét egy játék adta. Ezt táborvezető társammal, Kovács Borival találtuk ki erre az alkalomra. A játék lényege, hogy a csapatokba rendeződött résztvevőknek kicsit kellett a számokkal játszani, el kellett hozzá olvasni az Arborétum története című ismeretterjesztő táblát, és egy kisebb performanszt is össze kellett hozni a megoldásból. Ezután számháborúztunk egy nagyot, de a közös Ábrahámzás sem maradt el! (Az "Ábrahámzás" alapja az Ábrahámnak negyven fia volt című dal, amelynek a végén vicces mozgásos játék van. Körben állva játsszák általában, végtagsaikkal, fejükkel, vállukkal; nehéz elmondani, érdemes kipróbálni!)

A találkozóról a képeket megtaláljátok a [TERMIK Tábor facebook oldalán](#).

Laurán Apolka

“NAGY ÁLMOM EGY MŰVÉSZETI ALKOTÓI TÉR LÉTREHOZÁSA”

Interjú Laurán Apolkával

Iskolánk volt tanulója, a gödöllői Körösfői-Kriesch Aladár Művészeti Alapítvány díjával kitüntetett Laurán Apolka a zenei sikerei mellett az ország egyik legjobb egyetemén hallgat gazdaságtudományokat, emellett szabadidejében az országos TERMIK Tábor idei főszervezői csapatát is erősíti. Interjúnkban különleges életútjáról, motivációjáról és a jövőképeiről kérdeztük.

Elég változatosnak mondható eddig az életutad. Mít gondolsz, a Waldorf-iskolában eltöltött évek mennyiben befolyásolták a sikereidet?

A Waldorfban eltöltött éveim – óvoda és 9 év iskola – nagyban befolyásolták a mostani életemet, ugyanis ez volt az a hely, ahol az lettem, aki vagyok! A legnagyobb előnye a “Waldorf-létnek”, hogy enged azzá válni, aktív válnunk kell, és széles/nyitott látásmódot segít kialakítani. Mind a művészetek iránti szeretetem, mind az egyéb fontos részei az életnek ez alatt az időszak alatt alakultak ki.

Idén elnyerted a gödöllői Körösfői-díjat is. Mít gondolsz, miért pont rád esett a választás?

Ez a díj alapvetően tehetséges gödöllői fiatalok (vagy az őket segítő tanárok) művészeti tevékenységeit hivatott támogatni, és azt gondolom, hogy ezzel a kitüntetéssel a zenében elért eddigi összes sikeremet elismerték. Még a zeneiskolás éveim alatt nyert versenyeket, a belefektetett munkát, hogy nemcsak a zenélés maga, hanem a zeneszerzés is helyet kapott az életemben, és nem utolsósorban azt, hogy egyetemi tanulmányaim mellett is lehet látni koncerteken játszani hivatásos zenészek mellett. Nagyon nagy megtiszteltetés ez számomra, ugyanis előttem olyan rangos művészek vehették át az emléklapokat, akik a későbbiekben is hivatásszerűen foglalkoztak tevékenységükkel.

Zenei sikereid mellett egy országos gyermektábor, a TERMIK Tábor szervezésében is részt veszel. Ez honnan jött?

Ötödikes koromban csatlakoztam a Dobos Péter által vezetett természetismereti szakkörhöz, a GreenPici szakkörhöz, így kapcsolatba kerültem ezzel a szemlélettel, társasággal, a TERMIK Táborral megálmodó, majd megalapító csapattal. Az első, 2008-as táborában még táborozóként vettem részt, majd idővel segítő, szervező és táborvezetői szerepkörben lettem részese az élménynek. Idén is gőzerővel dolgozunk a 2016-os, kilencedik táboron, ahova örömmel várjuk az érdeklődő 10-14 éves gyerekeket!

Úgy tudom, hogy jelenleg gazdaságtudományokat hallgatsz az egyetemen. Ebben az irányban is tervezed a jövődet?

Nem igazán tudom még pontosan, hogy mit akarok csinálni a jövőben, de szinte biztos, hogy egy kreatívabb irányba szeretnék elmozdulni. Szerintem mindenképpen ad egy hasznos szemléletmódot, egy jó alapot az, amit a Corvinuson tanulok, de jelenlegi elképzeléseim szerint a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen szeretném folytatni tanulmányimat. Persze még sok minden történhet az idő alatt, amíg odáig eljutok, ugyanis ha minden igaz, a következő évemet külföldön fogom tölteni önkénteskedéssel, majd még utána is másfél év lesz hátra az alapképzésből. Nagy álmom egy művészeti alkotói tér létrehozása, ahol nemcsak zene, színház, építészet jelenne meg, azaz nemcsak egy szimpla galériaként üzemelne, hanem a különböző művészeti ágak keveredése, egymást támogatása és a kortárs művészek találkozása lenne a célja.

Az interjút készítette: Farkas Boglárka

ÚJABB ZENEI SIKER!

Eszenyi Zsombor, 7. osztályos diákunk – akit közelebből is megismerhettünk a Dióhéj 2014. húsvéti számában – az őszi szünetben első díjat nyert az olaszországi Carlino Nemzetközi Klarinétversenyen. Megnyerte a saját kategóriáját, és az összes versenyző közül a legmagasabb pontszámot kapta (100/98,67) az öttagú, neves nemzetközi zsűritől.

Ezúton is gratulálunk a szép sikerhez!

EURITMIA TÉR BEN ÉS IDŐ BEN

Remélem, hogy az évszakünnepek vendégei és az arra járók számára érzékelhetővé vált az euritmia terem megújulása. Tóth Piroska áldásos segítségével még a tanév megkezdése előtt felfrissítettük a falak színezését. Szentmarjay Livia, harmadikos édesanya és családja pedig a terem tábláját festette újra. Köszönet a segítségért!

A fizikai szépülés mellett kellemes élményekkel gazdagabban tértünk haza november 25-én a terem falai közül. Iskolánk volt diákja, Vidákovich Emese – aki már szintén euritmia tanár – hozta el szakköröseit és mutatták be az "Árany tulipán" című mesét tanítványainknak, tanárainknak és néhány szülőnek. Ezúton is köszönöm iskolánk közössége nevében a színvonalas előadást!

Még egy örömet szeretném megosztani a kedves olvasókkal: Buzás Blanka, 7. osztályos, lelkes tanítványom tartott euritmiabemutatót az adventi bazárunkon és a gödöllői mozgáskorlátozottak adventi ünnepségén a Civil Házban.

Blanka nagyrészt önállóan dolgozta ki a mozdulatokat és a térformát bizonyítványversére. Színvonalas, szép előadását aki látta, megcsodálta!

Kolinger Margó

AJÁNLÓ

A VADÁSZAT – JAGTEN

Nehéz igazán maradandót alkotni a filmművészetben... Ha ez mégis sikerül valakinek, nagyon kevesen tudnak róla. Reménykedem, hogy e cikk olvasói nem az „este tévét bámulók” közül kerülnek ki, hanem a „tudatos filmválasztók” közül. Érdekes lenne összegyűjteni, hogy kit miféle motiváció hajt, hogy egy filmet megnézzen, még ha előre kitervelt szándékkal teszi is ezt. Egy kis lazulás? Egy szép történet megismerése? Művészi erejű képek, remek zene, kiváló színészek játéka? Borzongató izgalom? Sokféle célból, sokféle lelki indítatással ülhettünk le egy-egy film elé. Én magam a „válogatósok” közé tartozom. Szilárdan hiszek benne, hogy egy film művészeti alkotás. Nagyon sajnálom az időt arra, hogy vacak férnműveket bámuljak pusztán unaloműzés okán. Szeretem, ha a filmalkotás elgondolkodtat, felkavar, nyomot hagy, inspirál, jobbá tesz.

Hónapokkal ezelőtt hagyott lelkemben mély nyomokat egy dán lélektani dráma, Thomas Vinterberg „A vadászat” című alkotása. A filmet elsősorban azért választottam, mert dán – az utóbbi időben nagyon sok színvonalas dán filmet láttam. Másodszorban a film főszereplőjének (Mads Mikkelsen) már több remek alakítását is láttam.

A történet jelen korunkban játszódik egy kisvárosban, főhőse pedagógus, egészen pontosan óvóbácsi. Köztisztviselőként álló, kedves, barátságos ember, szereti a gyerekeket, s természetesen őt is szeretik mind a kicsik, mind pedig azok szülei. Éli a már-már unalmasnak mondható „kisember” életét. Látható – számunkra –, hogy jó ember, a gyermekek szüleivel óvodán kívül is jó barátok. Rendszeresen oviba kíséri egy kislánykát, Klarát. Közöttük különösen mély kapcsolat alakul ki – a szülők „zűrösektől”, jól is jön egy gyermekszerető pedagógus barát. Az óvóbácsi éppen elvált, serdülő fia vele szeretne élni. Szinte sablonszerű a pedagógus életpályamoddell!

A baj ott kezdődik, hogy a kislány kicsit túl közel engedi szívéhez az óvóbácsit – s itt bejön a képbe egy jelenet: a kis Klarának talán elég egyetlen képet megpillantania a nagytesók telefonján, hogy teljesen összezavarodjon fantáziájában. Azt füllenti, hogy látta az óvóbácsit „teljes valójában”. Talán abban a pillanatban így is érzi. Nem tudja, mekkora vihart kavart ezzel. A „molesztálás” vádját szinte beigazolódni látszik, legalábbis a buzgó óvoda-pedagógusok igyekeznek a törvény szerint eljárni.

Egy kisgyermek „különös története” – egy nap alatt – végleg megpecsételi Lucas életét. „A gyerekek nem hazudnak” – hangzik el a filmben, s valóban, nehéz ilyen súlyos vád alól kimászni. Mindenki a gyermeknek hisz. Minden összedől. Egy pedagógus hitele pár óra alatt semmivé lesz. Gyűlölt személlyé válik. Tönkreteszik az életét.

Átérezzük a szülői kör aggodalmát, egy ilyen hír nyomán nincs enyhítő körülmény, minden korábbi kedves emlék hirtelen a visszájára fordul. A férfitől elfordul szerelme, barátai, fia, aki épp hozzá szeretett volna költözni. A kis Klara is érzi, mekkora bajt hozott a szeretett pedagógusra, de a lavina már elindult.

Közösségi gyűlölködésben részt venni borzasztó dolog, de itt ez történik. A közösségi gyűlölködés új, erős közösséget teremt. Senki sem meri vállalni a szolidaritást Lucasszal.

Eddig a történet, A végét most nem árulom el. Talán annyit, hogy életem során saját osztályom „Salemi boszorkányok” előadása volt ilyen hatással rám. Az eszeveszett logika miképpen teszi tönkre épeszü emberek életét. Mi, emberek semmitől sem riadunk vissza, ha gyűlölködni kell.

A film legmeggrázóbb jelenete a karácsonyi istentiszteleten játszódik. Nem mindenkinek a békéről szól a szenteste... Megállíthatja-e az ünnepi fohász üzenete a gyűlölködést?

„Uram, eljöttem a házádba, hogy halljam szavaidat, amiket nekem szántál. Jézus Krisztus a megváltóm, aki Szentlélek az életben és vigaszt nyújt nekünk a halálban. Uram, tárd ki szívem a Szentléleknek, hadd fogadjam be Jézus Urunkat! Szavadra hallgatván megbánom bűneim. Jézus hitében élek és halok, és nem tántorodom le útvjáról, amíg élek. Halld hát és légy kegyes hozzám, Ó Uram, Jézus Krisztus révén. Ámen!”

Kőhalmi Ákos

KÖNYVAJÁNLO

A Dióhéj legutóbbi számában bemutatuk a nyáron újjászületett könyvtárat, amely egyre több gyereknek vált már azóta kedvenc délutáni tartózkodási helyévé az iskolában. Ebből született az ötlet, hogy a gyerekek egymásnak, saját korosztályuknak ajánlhatnának az újságban olyan könyveket, amelyek az iskolai könyvtárban is megtalálhatóak.

Elsőként Ujcsék Blanka vállalkozott erre. Tari Heni pedig – aki önkéntesként odaadással és szeretettel működteti a könyvtárat – a felnőttek figyelmébe ajánl majd időről időre olyan könyveket, amelyeket minden Waldorf-szülőnek érdemes elolvasnia. Ha szívesen ajánlanátok Ti is egy-egy olyan könyvet akár gyerekeknek, akár felnőtteknek, amely iskolai könyvtárunkban megtalálható, örömmel várjuk írásaitokat a Dióhéj következő számaiba!

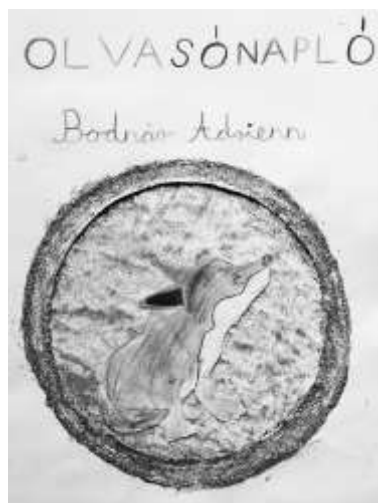
Fekete István könyvei

Negyedik osztályosoknak ajánlom Fekete István *Hú* című könyvét, mert ez egy jó történet. Egy bagolyról szól, akinek két testvére volt, de a testvéreit eladták, és egy csomó kalandot élt át. Ha még több dolog érdekel a Húból, akkor a könyvtár-kuckóban megtalálod!

Fekete István *Tüskevár* című könyve arról szól, hogy a berekbe két fiú lemegy, ahol Matula, a csász egy csomó dolgot tanít nekik. Ha meg szeretnéd tudni, mi történik velük, járj magad után a könyvtár-kuckóban!

Szintén nagyon jó könyv Fekete Istvántól a *Téli berek*. Egy csomó érdekes dolog történik benne, de nem mondom el, hogy mik ezek! Olvasd el!

Ujcsék Blanka, 4. osztály

Bodnár Adrienn IV. osztály

Ujcsék Blanka IV. osztály

Kedves Anyukák, Apukák!

Egy olyan könyv-kincset szeretnék a figyelemetekbe ajánlani, amelyről Vekerdy Tamás azt mondja, más emberek leszünk tőle. Én úgy érzem, nem csak más, de jobb! Valahogy másként láthatjuk általa a világot, benne gyermekeinket, magunkat, egymást. Magasabbra emel, de nem azért, hogy lenézzük azokat, akik lejjebb vannak, hanem hogy közelebb jussunk önmagunkhoz, gyermekeinkhez. A feladat, amit elének állít, nem kicsi, nem könnyű, de felemelő. „Miért van ma olyan sok nehezen kezelhető gyermek? Mit lehet tenni?” – teszi föl a ma oly aktuális kérdéseit a szerző, Henning Köhler a *Rossz gyerekek* pedig nincsenek című könyvében. És választ ad ezekre a kérdésekre. Gyönyörűen ír a gyermeki lélekről a szerző, arról, hogy az ember nem földi lény, nem a földi viszonyokhoz készült.

Balogh Réka IV. osztály

Csak azért van a földön, mert valami meghatározott dolgot kell véghezvinnie. A gyerekek világosan érzik idegenségüket a földön, s valójában haza akarnának térni, de azt is érzik, hogy itt valamit véghez kell vinniük. Egy gyermek nem véletlenül születik ebbe vagy abba a családba, hanem azért, hogy átadja magát azoknak a szülőknek, akiket kiválasztott.

A gyermeki lélek szülőválasztáskor feltette a következő kérdést: „Kiknél találok meg a legjobb feltételeket ahhoz, hogy az előttem álló nehézségeket le tudjam győzni, hogy az életfeladatomat be tudjam teljesíteni?” Mielőtt a gyermek megérkezne hozzánk, az ártatlanság szférájában felépíti reményalakját. Ott magasabb rendű lények veszik körül, akiknek gondolkozása, érzése, akarata azt tartalmazza, amit az ember legbelül keres: az igazat, a szépet, a jót. A még meg nem született lélek őket utánozza. Ma ez a folyamat Krisztus eddig még soha nem látott közelségében játszódik le. Gyermekeinket maga az ember fia inspirálja. Minden születésben van valami a betlehemi történetből. Az angyalok világa érintkezik a miénkkel; minket szemeltek ki arra, hogy „Isten művét” befogadjuk és folytassuk. Így, ajándék gyanánt visszakapunk valamit az elvesztett mennyei közelségből, amikor megismerkedhetünk az isteni üzenettel, és lehetőségünk nyílik arra, hogy utólag méltónak bizonyuljunk erre az ajándékra.

Dezső Lili IV. osztály

A szülők nincsenek tudatában kivételezett státuszuknak, vallja Henning Köhler, annak, hogy ők a gyermek pótolhatatlan bizalmasai, mélyebb rétegeinek beavatottjai. Arra bátorít bennünket, szülőket, hogy kivételezetségünket fogadjuk hálával. Senki más nem tud jobban bánni a gyerekkel, mint a szülei.

Megértően kellene fordulnunk a gyermekeinkhez, amihez alapvetően nézőpontváltás szükséges. A gyermek elsősorban a szülőkre, aztán más kiválasztottakra bízza rá sajátosságait, és az ő értésükön keresztül talál magára. A bátorító (Akkor se add fel, ha megbotlasz!), bizalmat építő segítség, az elismerő pillantás az új nevelőművészet alapja. A gyógyító erő a gyermek értékes tulajdonságainak a felismerésében rejlik.

Az ember vagy becsül vagy lebecsül; vagy kapcsolatot teremt vagy megszakít; vagy gyógyít vagy betegít.

Minden gyermek lelke mélyén ott szunnyad a szép tettek iránti vágy eszméje. Bármilyen rossz kívülről jön kéretlenül és kikerülhetetlenül, és megragadja a gyermeket, a jó viszont magából a gyermekből jön. A jót előhívjuk azáltal, hogy megtanuljuk meglátni.

Ha szeretnél ezekhez a gondolatokhoz közelebb kerülni, ezekben jobban elmélyedni, keresd a könyvet az iskolai Könyv-kuckóban! Rád vár!

Tari Henriette

Rábel Luca VII. osztály

KITEKINTŐ

WALDORF ISKOLAI KÖRKÉP

Korábbi írásainkból talán már kiderült, hogy azt a szemléletet szeretnénk az olvasók felé közvetíteni, hogy a Waldorfközösség valójában egy nagy család. Rengeteg szál köt össze bennünket, hasonlóak az értékeink, céljaink, problémáink, ugyanazon az úton járunk. És ahogy a biológiai családban is, a hasonlóság mellett itt is felfedezhetjük a sokszínűség gazdagító erejét.

„Most a szülőkön a sor”- bemutatkozik a veresegyházi Waldorf-iskola

Pontosan tíz évvel ezelőtt már elindult Veresegyházon egy Waldorf-kezdeményezés. Egy évig minden hónapban voltak előadások, mindig a már meglévő Waldorfiskolákból jöttek előadók, még Vekerdy Tamás is itt volt egyszer. Aztán a rákövetkező ősze mégsem tudott elindulni az iskola.

Végül 2011-ben – a Waldorf-pedagógiát bemutató újabb színvonalas előadásorozatot követően – mégiscsak el tudott indulni az iskola. Jelenleg 1., 2., 3., 5. és 6. osztály működik, és egyre bővül.

Sándor Judittal beszélgettem arról, milyen a veresegyházi Waldorfiskolában szülőnek lenni.

Mesélj egy kicsit arról, hogy ti hogyan kerültetek ide.

Most már mindhárom gyermekem idejár, a veresi Waldorfba: Emma hatodikos, Iván ötödikes, Milos pedig elsős. Mi államiban kezdtük a két naggyal, Kisnémediben, egy kicsi falusi iskolában, ott is 5-6 gyerek volt egy osztályban. Iván autista, ezért is úgy kerestünk iskolát, hogy kicsi legyen, értsék őt. Ez azonban csak negyedídig van, tehát mindenféleképpen el kellett volna hozni Emmát ötödikben, és együtt szerettük volna áthozni mindkettőjüket. Elkezdtem iskolát keresni, és rájöttem, hogy elkészerítő a helyzet. A Waldorf nem volt számunkra ismeretlen, többször kacsintgattunk felé, sőt Emmát fel is vették Gödöllőre. Egy ismerősünk javasolta a veresi Waldorfot, így kerültünk ide. Iván eljött próbahétre, és vissza sem akart menni többet, itt maradt. Emma itt kezdte a következő évet, Milosnál pedig már nem is volt kérdés, hogy ide fog jáni.

Milyen itt nektek, hogy érzitek magatokat?

Azt gondolom, hogy a Waldorf-pedagógia nagyon-nagyon jó, nagyon való a gyerekeknek – az én gyerekeimnek is, pedig három különböző gyerekem van. Az osztálytanítók nagyon jók, az új hatodikos osztálytanító, Kovács Évi zseniális, ahogy az elsős osztálytanító, Andi néni is – ahogy ő imádja a gyerekeket, az remek alapot ad az egésznek. Szeretem, hogy családias ez az iskola, akkor is, ha rengeteg munkával jár nekünk, szülőknek.

Nem tudom, nagyobb Waldorfiskolákban hogy van, de nem hinném, hogy ennyit kellene dolgozni. Itt nagyon sok munka van. Mert ha nem csináljuk, akkor annyi – az ember vagy odateszi magát, és ott van jóformán minden alkalommal, vagy nem működik az egész. Amit nekem a legnehezebb befogadnom, az a „patópáhírság”: hogy mindegy, majd lesz valahogy, majd eldől, majd megálmodjuk. Lehet, hogy ez egy Waldorf-sajátosság, mert más Waldorfiskolákból is hallom ezt.

Amennyire én látom, ez sokszor a pedagógusokból ered, és sokat segít, ha egy gyakorlatiasabb, „menedzser típusú” szülői kör is jelen van.

Ez abszolút így van. Tavaly volt egy nehezebb időszakunk, amikor a folyamatokra ez a szétfolyás volt a jellemző. Több család el is ment emiatt. De fel tudtunk állni ebből. Új egyesületi vezetőnk lett, létrejött a Szülői Kollégium, lett iskolatitkárunk – és ez mind nagyon nagy változást hozott, sokat javult a helyzet. Persze, van még hova fejlődnünk, de hatalmasat változott és abszolút jó irányba. Egyértelműen látszik, hogy most nagyon jó irányt vett az iskola. De ezt az időszakot túl kellett élnünk. Nagyon megszenvedte mindenki. És az, hogy ebből a helyzetből a tanárok – a fenntartóval együtt – így kihúzták magukat és az iskolát, az szerintem példaértékű.

Érdekes volt, amikor a főti mentoriskola képviselői eljöttek és megosztották velünk a tapasztalataikat: hogy ott is volt egy nagyon válságos időszak, amikor rezgett a léc, hogy egyáltalán fel tud-e állni az iskola. Nagyon biztató volt, hogy ez tulajdonképpen egy törvényszerűség, amin túl kell esni. Viszont a szülőkhöz van egyfajta katatón állapot, egy mozdíthatatlanság – tudom, hogy minden Waldorfiskolában vannak ilyen szülők, de ez túl kicsi iskola ahhoz, hogy többen is így gondolják.

Ez szerinted nem abból adódik, hogy sokan nem kifejezetten a Waldorf miatt jönnek ide, hanem csak valami mást keresnek, mint a hagyományos oktatás?

De. És én azt gondolom, hogy ez nem ennek az iskolának a problémája, hanem talán az egész Waldorf-közösség jelenleg Magyarországon. Rengetegen menekülnek ki az állami oktatásból, és nem Waldorfba akarnak járni, hanem mindegy, hogy hova, csak el a hagyományos oktatásból. És áradnak az ilyen szülők, akiknek fogalmuk sincs, hogy mi a Waldorf-pedagógia, ez mit jelent, hogy kell megvalósítani és rájuk nézve ez mivel jár.

Csak míg egy nagyobb iskola talán megteheti, hogy csak azokat veszik fel, akik tényleg Waldorfba akarnak járni, egy kis iskola nem. Ugyanakkor ennek előnye, hogy az a megmerevedett waldorfosság itt nincs jelen. Ez lehetne nagyon jó, csak meg kell találnunk az egyensúlyt a „vérfissítés” és a waldorfos szellemiség között. A mi iskolánk ebből a szempontból még billeg. De én azt látom, hogy mindig kicsit a jobb felé billen el.

Mit gondolsz, a szülők és a tanárok közötti együttműködés ezen segíthetne? Hol tart ez az iskolában?

Úgy látom, hogy a szülőkre ráérne, hogy kicsit tovább képezzék magukat „waldorfságból”. Ha már idehozzák a gyermekeiket, akik egy adott „rendszer” szerint tanulnak, és így töltik el napjaik nagy részét, akkor igazán megismerhetnék, hogy mi is ez. A tanárok nyitottak és befogadóak az ötletekkel szemben is. Ha az ember előáll egy új elképzeléssel, akkor nem azt mondják, hogy ez hülyeség, hanem hogy jó ötlet, de a Waldorfban ez másként van. És elmagyarázzák, hogy miért van így vagy úgy. Ha az ember kérdez, mindig vannak válaszok, és teljesen jó válaszok. Ők nagyon sokat dolgoznak, és nyitottak folyamatosan a szülők felé. Most a szülőkön a sor. A szülőknek kellene nyitni a tanárok felé, úgy gondolom. Ugyanakkor sokkal jobb a helyzet, mint tavaly, amikor a tanárok is összezártak, és nem kommunikáltak a szülők felé, hogy mi miért van úgy, ahogy van. És sok szülő nem értette, és ezért azt gondolta, hogy az egész egy baromság. Mert valljuk be, sokszor tényleg baromságnak tűnik. De amikor elmondják a miérteket, akkor egyszer csak összeáll a kép. És ha van időnk kívánni, akkor rájövünk, hogy tényleg működik. Csak ehhez nagyfokú nyitottság kell a szülők részéről – és persze a tanárok dolgát az nagyon megnehezíti, hogy ide nagyrészt nem waldorfos szülők járnak. Sok olyan dolgot is magyarázni kell, ami nem is kérdés olyan szülőknek, akik Waldorf-óvodából jönnek, vagy vannak testvérek felsőbb osztályban.

Azért a tanárok szerencséjére nincsenek egyedül, a főti Waldorfiskola mentorálja őket.

A főti iskolával a pedagógiai együttműködés nagyon jó. Hasznos és egyben szép gesztus. Ezt képzelem el waldorfos hozzáállásnak, hogy pedagógiai ügyekben van hová fordulni. A közös munkában sokkal több lehetőség rejlik, mint abban, ha vetélytársnak tekintjük egymást.

Skarka Cecília

ÉLET MÓD

EMÉSZTÉSÜNKRE!

Tanulmányaim során új megvilágítást kaptam az emésztés folyamata. Izgalmas kérdések merültek fel bennem, melyek egyfajta álomlétből ébredtek, és termékeny gondolatokkal formálódtak, új dimenziót ajándékozva addigi ismereteimnek.

Az első kérdések intenzív élményekből kezdtek kikristályosodni. Időnként annyira „tele” volt a fejem, hogy szinte zúgott, és alig tudtam leállítani. Mászor gyönyörű gondolatok, ráébredések születtek a „semmiből”. Ezek voltak az első impulzusok, melyek felhívták a figyelmemet arra a hasonlóságra, mely az emésztési folyamatokat és a gondolatok kialakulását köti össze.

A testünkben megjelenő formák hasonlósága is ezt a kapcsolatot erősítette, gondolok itt a koponya és a gyomor formájára, vagy az agyunk és beleink „tekervényeire”.

Szinte azonnal megjelentek a lelki folyamatok aspektusai is. A híreket, élethelyzeteket is fel kell dolgoznunk, és amennyiben ez nem sikerül, még az is előfordulhat, hogy „felemészt a bánat”.

Alfterban Dr. Albrecht Warning professzor egyik előadása során egy

rendkívül izgalmas tényre hívta fel a figyelmünket, arra, hogy a fák emésztési folyamatai egyfajta burkot képeznek a növény körül.

Ez a kép újabb kérdéseket vetett fel bennem. Mit jelent az, hogy „kívül” és „belül”? Bennem van a vér, vagy benne vagyok a vérben? Vagy mindkettő? Bennem alakulnak ki a gondolatok, vagy leolvasok tőlem független szellemi összefüggéseket?

Bizonyára számtalan izgalmas gondolatot, kérdést lehetne még idesorolni, melyek kulcsukra váró ajtóként jelennek meg az életünkben. Az én utamon nagy segítséget nyújtott az emésztési folyamat megértése.

Az ember a földön folyamatos kölcsönhatásban áll a külvilággal. Az egyik ilyen folyamat az emésztés. Valamilyen „külső” anyagot veszünk magunkba, melyet analizálunk, szétboncsolunk, alkotóelemeire bontunk. A bélrendszerünk egy alagút, mely a külvilág egyfajta betüremkedése. Az élelem keresztülhalad a testen, fentről lefelé, illetve előlről hátra. Az alkotóelemek a bélfalon keresztül szívódnak fel, ekkor lesznek először „bent”. Így lesz a táplálék bensővé, emberivé.

Az étel feldolgozása a szájüregben kezdődik el, de a folyamat már előtte elindul. Érzékeljük az ételt csakúgy, mint igényeinket. A látvány és az illatok is hatnak ránk. Egy művészien megkomponált fogás megváltoztatja a hozzáállásunkat, a „szemünkkel is eszünk”. Másképp fogunk az evéshez, ha már „kopog a szemünk”, és az is befolyásol, ha például egészségügyi okokból (tudatosan) át kell állítanunk étkezési szokásainkat. Mindezek már az „előemésztés” részei, mely a szájüregben folytatódik. Emésztésrendszerünk szervezi a savakat és bélmozgásokat azzal összefüggésben is, ha valamin „át kell magunkat rágni”, vagy ha csak „nyelünk”.

A további analízis és a táplálék lebontása a szájüreg után folytatódik, de már nem tudatos.

A természeti, kozmikus erők által megtestesült ember felismeri a külvilág alkotóelemeit, és képes ezeket befogadni. Az „idegen” anyagokat ezzel szemben kiválasztja. Ez az összetett folyamat alapvetően a vékonybélben zajlik, mely testünknek egy egészen különleges helyszíne.

A vékonybél körülbelül két méter hosszú. A felülete ennek a bélszakasznak extrém nagy belső hajlatainak és számtalan bolyhának köszönhetően. A tápanyag ezen a szakaszon már egészen híg, a folyadék mennyisége elérheti a tíz litert is. Az étel felbomlott és teljesen átalakult, egy úgynevezett „0-leves” vált belőle.

A perisztaltika egy folyamatos ide-oda hullámozás, egy összehúzó-dugulós mozgás, mely átritmizálja, átélégezteti a vékonybél tartalmát. A vékonybél falát finom erek hálózák be, ahol a kapillárisokban extrém lassan halad a vér, „pihen”.

Tér-idő megváltozik. Ebben a káosz-helyzetben történik meg az élelem „átváltozása”, sőt, a bélfal is állandóan változik a regenerálódó folyamat által. Ez a természetes, megújuló folyamat ezen a területen rendkívül intenzív: egy vékonybél-sejt kb. 75 órát dolgozik, majd elhal. Ezért nem lehet meghatározni a vékonybél alapján egy ember korát. Nem kötődik a múlthoz, a jövőhöz, a végtelen jelenben él. (Érdekes belegondolni, hogy egy születendő gyermek e hely előtt fejlődik.)

Az Ember mint teremtmény érkezett a Földre a Kozmoszból. Az a feladatunk, hogy a földi és szellemi világot felveszük és átalakítsuk, hogy emberivé tegyük.

„Mit bensőmben régen őrzök,
Újonnan kelt egyéni léttel
Rejtélyesen életre kelni érzem.
Ez ébresztőn öntsön világerőket
Külső művébe életemnek.
Éslétesülvén a létbe véssen engem.”
R. Steiner, Léleknapár 34. hét

Horváth Györgyi, gyógyezuritmista

TÉLI KONYHA

Kuntz Orsolya összeállítása

Ez alkalommal rendhagyó módon egy régi könyvből válogattam, amely még a nagymamámé volt, s amelyre most édesanyám vigyáz, de néha-néha azért én is megkaphatom...

„A mi süteményes könyvünk” című, a Vánca és Társa által 1936-ban kiadott kis piros könyvecske közel félezer finomság elkészítését írja le, s a hajdani illusztrátor majd minden recepthez külön (!) kis rajtot készített. E kis képecskék egyébként sokkal beszédesebbek, mint a manapság minden munkafázist

egy-egy színes képpel kísérő leírások. A torták, sütemények és sósak utáni ajánlások – „zsúrokra kitűnő”, „igen jó teához és hideg büféhez”, „kirándulásra, vadászatra” – sokat elárulnak a kor hangulatáról, a társas életéről és annak ritmusáról.

Ezek a sütemények mind ünnepi asztalon, mind ajándék csomagba rejtve jól megállják a helyüket!

(A receptek természetesen más márkájú sütőporral, és vaníliás cukorral is kitűnően működnek...)

439. MÁGNÁS DIÓSPITE

(Kittűnő)

30 deka lisztet, melyhez 1 csomag Vánca-sütőport kevertünk, 18 deka zsírral (vagy 22 deka vajjal), 10 deka cukorral, 1 egész tojással, 1 citrom reszelt héjával és levélvel jól összegyúrtuk. A tésztát egy részét félretelve, nagyobb részét vékonyan ki-

egy részét félretelve, nagyobb részét vékonyan ki-

274. NÜRNBERGI BÁBLEPÉNY

25 deka cukrot $\frac{1}{2}$ csomag Vánca-vanilincukorral elkeverünk, azután 12 deka héjas, megtört mandulát, $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{2}$ deka szerezendővirágot és apróra tört szegfűszeget, 1 citrom héját, 1 csomag Vánca-sütőport és 30 deka lisztet adva hozzá, 2 egész tojással és annyi langyosra melegített mézzel jól összegyúrtuk, hogy könnyen nyújtható legyen. Ujjnyi vékonyra nyújtva, téglalakú szeletekre vágjuk. A szeletek tetejét 10 deka porcukor és 2 tojás fehérjéből készült keverékkel vékonyan bekenjük. Minden darabra még egy egész hámozott mandulát téve, vajjal kikent, lisztet tepsin sütjük.

364. DOMINÓ

(Igen mutatós teasütemény)

15 deka cukrot keverjünk habosra 2 egész tojással, azután adjunk hozzá 3 evőkanál langyosra melegített mézet, 1 szelet reszelt csokoládét és 20 deka lisztet kevert $\frac{1}{2}$ csomag Vánca-sütőport. A tésztát $\frac{1}{2}$ cm vastagon tepsibe helyezve, lassú tűznel sütjük. Tetejét szeletelés előtt fehér cukormázzal vonjuk be. Ha a máz már megmegszáradt, dominókónagyságúra vágjuk s tetejére olvasztott csokoládéból pontokat csepegtünk.

A Vánca-sütőport mindig kevés lisztel keverve adjuk a tésztához. Tepsin feloldani nem szabad, mert hatását elvesztí. A Vánca-sütőpor használata takarékos és gyors.

376. KOLUMBUSZ-SÜTEMÉNY

10 deka reszelt kókuszdióbelet összegyúrtunk 10 deka vajjal, 3 tojás sárgájával, 15 deka porcukorral, $\frac{1}{2}$ csomag Vánca-vanilincukorral és 25 deka lisztel elkevert $\frac{1}{2}$ csomag Vánca-sütőporral.

Könnyebb elődolgozás miatt 1–2 kanálka tejsírt is gyúrhatunk hozzá. Lágyan dolgozható tésztává dolgozzuk, melyből ujjnyi vastag rudakat sodrunk. Ezeket a kb. 12 centiméter hosszú rudacskákat felében összehajtogatjuk, úgy mint egy hajlít. Vajazott tepsibe tesszük és közepes tűznel szép sárgára sütjük. Kihűlés után végeiket gőzön olvasztott főzőcsokoládéba mártjuk és hideg helyre tesszük fagyni. Igen mutatós teasütemény.

KÉZMŰVES OLDAL

Készítette: Demeter Krisztina

Három négyzetet vágok ki.
21x21 cm, 17x17 cm, 13x13 cm

Az átló mentén félbe hajtom őket.

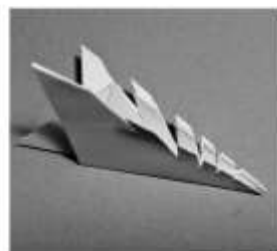
Majd ismét félbe.

A háromszögeket harmadolom.

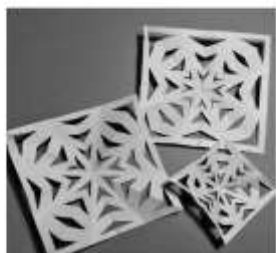
Majd leggyözszerűen meghajtogatom.

A hosszabb élüket összehúgom
és csipkézem.

Majd a rövidebb oldalán is.

Gyönyörködök benne :-)

Majd ismét leggyözszerűen
meghajtogatom.

Szükségünk van a következőkre:
fagósból, rézesengős, díszgolyó
a fenyő tetejére

Növekvő sorrendben felfűzzük
a hópelyheket, melyek pontos helyét
csomózással odjuk meg.
A fonal alsó végét csengettyűvel díszítem.
A fa tetejét díszgolyókkal ékesítem.

Kész!

SUDOKU – PÓTLÁSSAL

A sudoku fejtörőt úgy kell kitöltened, hogy az 1 és 7 közötti számok mindegyike pontosan egyszer szerepeljen minden sorban és oszlopban. A vastagabb vonallal megrajzolt téglalapokban szereplő két szám összege egyezzen meg a bal felső sarokba írt értékekkel.

A sudokut Ősze Sámuel Péter 2. osztályos diákunk készítette.

10	4		7		11	
	5	11	8	3		12
3				9	2	
	13		6		4	
12	5			7	9	9
	12	5		1		
3		10		7	3	

Középkori eredetű, moldva karácsonyi ének

127.

KARÁCSONYI ÉNEK

MOLDAVA (Dioszén)
Benke Jánosné Benedek Róza, 1950.

Rubato

1. Szü - le - tett vi-lág Meg - vál - tó - ja,
An - gya-lok jöt-tek és új hírt hoz - tak
Bet - le - hem - ben, Bet - le - hem - ben.
Ki - ri-e e e - lej - szon.

2. Já - szolyban fek-szik, szé - nán a - lu - szik,
Jaj, min' resz - ket, Jaj, min' fá - zik
Bet-le - hem - ben, Bet-le - hem - ben!
Ki - ri-e e e - lejszon.

Szómagyarázat: Kirie elejszon = Kyrie eleison (görögül) = Uram
irgalmazz.

Középkori, gregorián eredetű karácsonyi ének (vö. 125).

Dióhéj
A Weöres Sándor Oktatási Kulturális
és Szabadidős Egyesület kiadványa

Megjelenik 100 példányban

Honlap: www.waldorf-godollo.hu
Facebook: **Gödöllői Waldorf Hírek**
Nyomda: Fafnir Nyomdai, Kereskedelmi és
Szolgáltató Kft., Gödöllő

Főszerkesztő: Fábíán Zsuzsa
Szerkesztők: Forgács Erzsébet, Fülöp Hajnalka,
Kecskés Judit, Kuntz Orsolya, Skarka Cecília
és Skoda Mercédesz
Tördelő: Skoda Mercédesz
Lektor: Petricsák Judit
Fotók: Skoda Mercédesz,
Szentmarjay Tibor és Venicz Áron

A borítón Montserrat Guidiol festménye látható
www.montserratguidiol.com